लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरण रणनीति - २०८१

(Gender Equality and Social Inclusion Mainstreaming Strategy – 2024)

सभापोखरी गाउँपालिका,

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

बाह्रविसे, संखुवासभा

कोशी प्रदेश , नेपाल

२०८१

बिषय सूची

बिषय सूची ..... क
तालिका सूची ..... ग
१. पृष्ठभूमि १
१.१. सभापोखरी गाउँपालिकाको परिचय ५
१.२. लैससास रणनीति को आवश्यकता र औचित्य ६
१.३. लैससास रणनीति निर्माणको आधार, बिधि तथा प्रक्रियाहरु ८
१.४. लैससास क्षेत्रमा लक्षित समुदायत्को पहिचान र बर्गिकरण ८
२. लैससास को अवस्था र विश्लेषण ९
२.१. स्थानीय तहको लैससास को अवस्था ९
२.२. लैससास सम्बन्धमा प्रमुख रुपमा देखिएका समस्या चुनौती र अवसरहरु ९
२.३. पालिकाको स्वोट (SOWT) विश्लेषण ९
२.४. सरोकारवाला पहिचान तथा विश्लेषण ११
२.५. लक्षित वर्ग पहिचान १२
२.६. लक्षित वर्गका समस्या पहिचान १२
३. दिर्घकालीन सोच १५
४. धेय १५
५. लक्ष्य १५
६. उद्धेश्यहरु १५
७. रणनीतिहरु १६
७.१ मूलप्रवाहिकरण १६
७.२ सशक्तिकरण: १६
७.३ क्षमता बिकासः १६
७.४ समन्वय, सहकार्य र सहजीकरणः १६
७.५ अनुगमन तथा मूल्यांकन १६
८. रणनैतिक क्रियाकलापहरु १८
८.१. रणनैतिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना (आ. व.२०८१/८२ देखि २०८३/८४ सम्म, तिन आ.व. को कृयाकलापहरु) १८
९. बित्त व्यवस्थापन ३५
१०. कानुनी व्यवस्था ३५
१०.१. नीतिको पुनरावलोकन तथा सुधार ३५
१०.२. खारेजी तथा बचाऊ ३५
११. रणनीतिको कार्यन्वयनको जिम्मेवारी तथा दद्दयित्व ३६
१२. रणनीतिको कार्यन्वयन अनुगमन तथा मुल्यांकन सम्बन्धि व्यवस्था ३८
१२.१. लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन समिति ३८

१२.१.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन समितिको काम, कर्तब्य र अधिकार ३८
१२.२. लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन उपसमिति वडास्तरमा.............. ३९
१२.२.१ लैससास समन्वय उपसमितिको काम, कर्तब्य र अधिकार.................................... ३९
१२.३.गुनासो व्यवस्थापन.. ४१
१३. जोखिम विश्लेषण.. ४२
१४. लैससास रणनीतिबाट आउने अपेक्षित उपलब्धिहरु.. ४३
१५. विविध.. ४३
१५.१. बाधा अडचन फुकाउने.. ४३
१६. अनुसुचिहरु ४४

तालिका सूची

तालिका १: सभापोखरी गाउँपालिकाको सवल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर, र चुनौति (SWOT) विश्लेषण..... १०
तालिका २: सरोकारवाला पहिचान तथा विश्लेषण..११
तालिका ३: लक्षित वर्ग पहिचान..१२
तालिका ४: लक्षित वर्ग समस्या पहिचान १२
तालिका ५: पहिलो वर्ष (आ. व. २०८१/८२) को रणनितिक कृयाकलापहरु.................................१८
तालिका ६: दोस्रो वर्ष (आ. व. २०८२/८३) को रणनितिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना................ २४
तालिका ७: तेस्रो वर्ष (आ. व. २०८३/८४) को रणनितिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना................. २९
तालिका ८: रणनीतिको कार्यान्वयनमा पालिकाको जिम्मेवारी र दायित्व.......................................३६
तालिका ९: सम्भावित जोखिम तथा न्यूनिकरणका लागि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु............................. ४२

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ ले लैंगिक विभेद अन्त्य गरि समानुपातिक समावेशी र सहभागितामुलक सिद्धान्तका आधारमा विभेद रहित सम्बृद्ध र न्याय पूर्ण समतामुलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ | राज्यको तिनवटै शासकीय तहमा महिला दलित, आदिवासी, जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, किसान, श्रमिक, युवा, बालबालिका, ज्येस्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, भिन्न तरिकाले सक्षम् व्यक्तिहरुको समानुपातिक रुपमा अधिकार सुनिश्चित गरेको छ |लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशीकरण लाइ मौलिक हक र राज्यको निर्देशन सिद्वान्तका रुपमा ब्याख्या गरेको छ | संविधानको धारा १६ ले सबै नागरिकको समान पुर्बक बाच्न पाउने हक, धारा १७ ले स्वतन्त्रताको हक, धारा १८ ले समानताको हक, धारा ३८ ले महिलाको हक, धारा ४२ ले सामाजिक न्यायको हक, धारा ५१ (ज) ले समाजिक न्याय र समाबेशीकरण सम्बन्धि नीतिको ब्यबस्था गरेको छ भने धारा ५२ ले राज्यले गर्नुपर्ने दायित्वको पनि व्यवस्था गरेको छ | धारा ३८ मा महिलाको हक अन्तर्गत मौलिक हकको व्यवस्थाले समान बंशीय अधिकार, राज्यका सबै सरकारमा सहभागिता हुने अधिकार, सम्पति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धि अधिकार, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ | समान कामका लागि लैंगिक आधारमा पारिश्रमिक तथा सामाजिक सुरक्षामा भेदभाव गरिने छैन | साथै महिला विरुद्ध धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै आधार मा शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य, मनोबैज्ञानिक वा अन्य कुनै किसिमको हिँसाजन्य कार्य वा शोषण गरिने छैन | यस्ता हिँसाजन्य कार्यहरुलाई कानुन बमोजिम दण्डनीय हुने र पिडित ले क्षतिपुर्ति पाउने हक हुनेछ भन्ने समेतको व्यवस्था गरेको छ । राज्यले नागरिक हरु बीच धर्म, जात, भाषा, लिङ्ग, बर्ण, आर्थिक अवस्था, क्षेत्र, बैचारिक आस्था वा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गर्ने छैन । लैंगिक समतामुलक राष्ट्र निर्माणको सोच र लैंगिक उत्तरदायी शासन व्यवस्थालाई संस्थागत गर्ने उद्देश्य सहित १५ औ आवाधिक योजना (आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०८०/८१ कार्यन्वयन मा रहेको छ ।

संविधानको धारा १८ मा समानताको हकले नागरिकहरु सामाजिक र संस्कृतिक रुपले पछाडी परेका समुदायहरुलाई संरक्षण र सशक्तिकरण गर्दै विकास गर्ने बिशेष प्रावधानहरुको ब्यबस्था गरेको छ । समान कामका लागि लैंगिक आधारमा पारिश्रमिक तथा सामाजिक सुरक्षामा भेदभाव गरिने छैन । यसैगरी संविधानको धारा ४२ मा सामाजिक न्यायको हकले राज्यको हरेक सरकारहरुमा समाबेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्दान्त आधारमा जनताको सहभागिताको आधार स्थापना गरेको छ | संविधानले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिबासी, जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, किसान, श्रमिक, युवा, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु,

पिछडिएको क्षेत्र, आर्थिक रुपले बिपन्न, खस, आर्य लगाएतका नागरिकहरुको संरक्षण, सशक्तिकरण र बिकासका बिशेष कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने ब्याख्या पनि गरेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २४ ले पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका बिषयमा स्थानीय स्तरमा बिकासका लागि आवधिक, बार्षिक, रणनितिगत रुपमा मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन योजना बने लागु गर्नुपर्ने कुरालाई कानुनि दायित्वको रुपमा ब्यबस्था गरेको र सोहि दफाको उपदफा २ मा योजना बनाउदा लैंगिक तथा सामाजिक समाबेशीकरण सम्बन्धि अन्तरसम्बन्धित बिषयलाई ध्यान दिनुपर्ने भनि उल्लेख गरेको छ ।

लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशीकरण बिना अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्न नसकिने तथ्यलाई ध्यानमा राख्दै संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको राष्ट्रिय सामाजिक समाबेशी नीति २०७७, महिला, बालबालिका तथा ज्येस्ठ नागरिक मन्त्रालयबाट रास्ट्रीय लैङ्गिक समानता नीति २०७७ लाइ कार्यन्वयनका लागि आवश्यक नीतिगत ब्यबस्था गरेको छ भने प्रदेश तथा स्थानीय तहमा पनि लैससास नीति र आवश्यक रणनीति बनाउन सके मात्र समाबेशी लोकतन्त्रलाइ संस्थागत गर्न, सामाजिक न्याय कायम गर्न र राज्यका संरचनाहरुमा सबै नागरिकको समतामुलक पहुँच स्थापित गर्न मदत पुग्न सक्छ ।

सभापोखरी गाउँपालिकाको पनि यहि आवश्यकता र यथार्थ लाइ मध्यनजर गरि लैससास रणनीति तयार गरेको हो । लैंगिक मैत्री समाबेशी गाउँपालिका बनाउने परिकल्पना अनुरुप सामाजिक तथा सांस्कृतिक रुपमा पछाडी पारिएका वा परेका महिला दलित, आदिवासी, जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, किसान, श्रमिक, युवा, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु अशक्त वा असहाय, पिछडिएको क्षेत्र, एकल महिला र हिंसा पिडितहरुलाई समान सहभागिता अग्रसरता र निर्णय प्रक्रिया हरुमा अर्थपूर्ण सहभागिताको भूमिका सहित लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशीकरण मार्फत सबैले आत्मसम्मान बोध हुने बातावरण निर्माण गर्न र स्थानीय तहबाट गठन तथा संचालन हुने समिति संरचना र क्रियाकलापहरुलाई मुलप्रवाहिकरणको माध्यमबाट लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशीकरण पद्दति लाइ सस्थागत गर्न सभापोखरी गाउँपालिकाले लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुलप्रवाहीकरण रणनीति २०८१ तर्जुमा गरियेको छ ।

संक्षिप्त नाम र परीभाषा

यस रणनीतिको नाम लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुलप्रवाहीकरण रणनीति २०८१ रहने छ र यो सभापोखरी गाउँपालिकाले स्वीकृति गरेको मिति देखि लागु हुनेछ ।

परिभाषा विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस रणनीतिमा

क) **"रणनीति"** भन्नाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुलप्रवाहीकरण रणनीति २०८१ सम्झनु पर्दछ ।

ख) **“स्थानीय तह”** भन्नाले गाँउपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

ग) **“गाउँपालिका”** भन्नाले सभापोखरी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

घ) **“कार्यक्रम”** भन्नाले निश्चित उद्देश्य प्राप्तिका लागि तयार गरिएका आयोजनाहरुको संयोजित रुप सम्झनु पर्दछ ।

ङ) **“योजना”** भन्नाले समग्र विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यको लागि तयार गरिएको स्थानयि तहको आवधिका विकास योजना, बार्षिक विकास योजना, एकीकृत शहरी विकास योजना, नगर सडक गुरुयोजना र विषयगत गुरुयोजना, रणनीति योजना आदि सम्झनु पर्दछ ।

च) **“समाजिक वञ्चितीकरण”** भन्नाले परम्परादेखि चलिआएको अनौपाचारिक मुल्य मान्यत बमोजिम लिङ्ग, जातजाति, धर्म, आदि विभेद कारणले सुविधाबाट वञ्चित भएको अवस्थालाई मान्नुपर्दछ ।

छ) **“सामाजिक समावेशीकरण”** भन्नाले अवसर तथा स्रोत साधन उपभोगबाट वञ्चित भई जोखिममा परेका र आर्थिक सामाजिक तथा साँस्कृतिक जीवनयापन गर्नबाट वञ्चित भई गरिवी तथा सामाजिक रुपमा वञ्चितिकरण परेका समुहहरुलाई विकास निर्माण र कार्य सम्पादनका प्रकृयामा सहभागिगी गराई उपलव्ध अवसर, श्रोत, साधन तथा आधारभूत अधिकार उपयोग गर्ने कुराको सुनिश्चिततालाई बुझ्नु पर्दछ ।

ज) **“लैससास सम्पर्क व्यक्ति वा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क व्यक्ति”** भन्नाले कुनै कार्यलय वा निकायमा लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरण विषय हेर्ने गरी सम्पर्क व्यक्तिको रुपमा तोकिएको कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ।

झ) **“सामाजिक सामावेशी बजेट”** भन्नाले स्थानीय निकायको योजना तर्जुमा गर्दा समाजमा रहेका विभिन्न जातजाति क्षेत्र, वर्ग र समुदायका महिला, पुरुष, यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकहरुको आवश्यकता सहभागितामूलक ढंगले सम्बोधन गर्दै समग्र विकास प्रक्रियालाई निजहरु प्रति उत्तरदायी बनाउने उद्देश्यले तर्जुमा गरिने कार्यक्रम र बजेटलाई बुझ्नु पर्दछ ।

ञ) **“विकास साझेदार”** भन्नाले सरकारसँग भएको सम्झौता बमोजिक नगद, जिन्सी एवम प्राविधिक सरहयोग उपलव्ध गराउने द्धिपक्षीय एवम् बहुपक्षीय दातृनिकाय, सयुक्त राष्ट्रसंघीय निकायहरु तथा अन्तराष्ट्रिगैरसरकारी संस्था सम्झनु पर्दछ ।

ट) **“गैरसरकारी संस्था”** भन्नाले प्रचलिन कानून वमोजिम स्थापना भएका स्थानीय तहबाट आफ्नो कार्यक्रम स्वीकृत गराई स्थानीय तहसँग समन्वय राखी कार्य संचानल गर्ने गैर नाफामूलक संस्था बुझनु पर्दछ ।

ठ) **“लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट”** भन्नाले लैङ्गिक समानताको लागि बजेट सुनिश्चितता, बजेटका सबै प्रक्रियमा लैगिक मूलप्रवाहिकरण र उपलब्धीको समतामूलक वितरणका साथै उपभोगको लागि

लैङ्गिक विश्लेषण सहित योजनावद्ध रुपमा उद्देश्यमूलक कार्यक्रमहरु तर्जुमा र प्राथमिकिरण गर्दै कार्यक्रम छनौट गरी लगानि गर्ने पद्धतिलाई जनाउँछ ।

ड) **"उपभोक्ता समिति"** भन्नाले परम्परागत रुपमा लामो समयदेखि जातिय, आर्थिक, लैङ्गिक, पछाडि पारिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थरु, मुस्लिम, पिछडावर्गा, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एकल महिला र हिंसा पीडित, अल्पसंख्यक, जेष्ठ नागरिक बालबालिका एवं दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनता बुझ्नु पर्दछ ।

ढ) **"अल्पसंख्यक"** भन्नाले संघीय कानून बमोजिम निर्धारित प्रतिशत भन्दा कम जनसंख्या रहेको जातिय भाषिक र धार्मिक समूह सम्झनु पर्छ र सो शब्दले आफ्नै जातीय, धार्मिक र भाषिक विशिष्टता भएको, त्यसलाई बचाई राख्ने आकांक्षा रहेका, विभेद र उत्पीडन भोगेका समूह समेतलाई जनाउँदछ ।

ण) **"स्थानीयकरण"** भन्नाले कुनै पनि विषय वा कार्यक्रमलाई कुनै स्थानीय ठाँउ विशेषको परिस्थतीति वा अवस्था अनुसार ढाली अधिकतम उपयोग गर्ने प्रकृया बुझ्नु पर्दछ ।

त) **"लैङ्गिक समता"** भन्नाले अवसर र न्यायबाट वञ्चित महिला र पुरुषलाई थप अवसर दिएर समातामूलक स्थितीको निर्माण गर्न गरिने प्रयासलाई सम्झनु पर्छ ।

थ) **"लैङ्गिक समानता"** भन्नाले महिला र पुरुष बिच सबै तह र क्षेत्रमा समान अवसर र समान लाभ हाँसिल गर्ने अवस्थालाई सम्झनु पर्छ ।

द) **"लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण"** भन्नाले महिला तथा पुरुष र विभिन्न सामाजिक समूहहरु बीचको असमान सम्बन्धहरुलाई पुन सुनिश्चित गर्न तथा हरेक प्रकारका सामाजिक पहिचान भएका व्यक्तिहरुका लागि समान अधिकार, अवसर, एवं सम्मान सुनिश्चित गर्नका लागि आवश्यक कदम चाल्नु पर्ने विषयलाई बुझ्नु पर्दछ ।

ध) **"लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण"** भन्नाले कुनै पनि योजनाबद्ध कार्य, नीति नियम, कार्यक्रम कार्यन्वयनको हरेक क्षेत्र तथा तह र तप्कामा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका वा पारिएका समुहहरुलाई समाहित गर्ने प्रक्रियालाई सम्झनु पर्दछ ।

न) **"सीमान्तकृत"** भन्नाले राजनितिक, आर्थिक र सामाजिक रुपले पछाडि पारिएको, भौगिलिक विकटताको कारणले सेवा सुविधाको उपभोग गर्न नसकेको वा त्यसबाट वञ्चित रहो संघीय कानून बमोजिमको मानव विकासको स्तर भन्दा न्यून स्थितिमा रहेका समुदाय सम्झनु पर्छ र यो शव्दले अति सीमान्तकृत र लोपन्मुख समुदाय समेतलाई जनाउँछ ।

प) **"खण्डीकृत तथ्याङ्क"** भन्नाले महिला तथा पुरुष, जातिय अल्पसंख्यक समूह, अपाङ्गता भएका तथा अन्य सिमान्तकृत समूहहरुको तहगत तथ्याङ्कलाई बुझ्नु पर्दछ ।

फ) **“सामाजिक परिक्षण”** संस्थाद्धारा संचालिन कार्यक्रमको सामाजिक आर्थिक तथा वातावरणीय लाभ एव मापदण्डरुको लेखाजोखा सहित सामाजिक रुपमा प्रर्दशन गर्न प्रकृयालाई बुझ्नुपर्दछ ।

ब) **“बञ्चित समुह”** भन्नाले परम्परागत रुपमा लामो समय देखि जातिय, आर्थिक, लैङ्गिक अपाङ्गता, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक एवम् भौगोलिक कारणले गर्दा पछि परेका महिला, दलित आदिवासी, जनजाति, आपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका एवं दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनाता सम्झनु पर्दछ ।

भ) **“टोल विकास संस्था”** भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १२ (२) क बमोजिम सामाजिक परिचालनको अवधारणा बमोजिम गठन हुने समूह सम्झनु पर्छ ।

म) **“उपभोक्त समिति”** भन्नाले आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभ पाउने व्यक्तिहरुको समूहले कुनै आयोजना निर्माण, संचालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि आफूहरु मध्येबाट निश्चित प्रक्रिया बमोजिम गठन गरेको समिति सम्झनु पर्दछ ।

य) **“लैङ्गिक प्रभाव विश्लेषण”** भन्नाले नीति तथा अभ्यासहरुको परीक्षण गरेर कुनै पनि योजना कार्यक्रम तथा आयोजनाबाट महिला एवम् पुरुष कत्तिको लाभान्वित भएका छन् भन्ने अवस्थाको विश्लेषण् गर्ने कार्यलाई सम्झनु पर्दछ ।

र) **“लैससास बजेट”** भन्नाले स्थानीय निकायको योजना तर्जुमा गर्दा समानमा रहेका विभिन्न जातजाति क्षेत्र, वर्ग र समुदायका महिला, पुरुष, तेश्रोलिङ्गी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकहरुको आवश्यकता सहभागितामूलक ढंगले सम्बोधन गर्दै समग्र विकास प्रक्रियालाई निजहरु प्रति उत्तरदायी बनाउने उद्देश्यले तर्जुमा गरिने कार्यक्रम र बजेठलाई बुझ्नु पर्दछ ।

ल) **“लक्षित समुदाय”** भन्नाले यस लैससास नीतिको प्रयोजनको लागि निम्न उल्लेखित वर्ग तथा समूहलाई लक्षित समूदायको रुपमा मानिएको छ । समुदायमा पछाडि पारिएका महिला, दलित, आदिवासी जानजाति, मद्देशी, थारु, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, एकल महिला र हिंसा, तथा पछाडि पारिएका वा वहिष्करणमा परेका समुदाय भन्ने बुझ्नुपर्दछ ।

१.१. सभापोखरी गाउँपालिकाको परिचय

नेपाल सरकारले साविकका ३ ओटा गाविसहरु (धुपु, बाह्रबिसे र सभापोखरी) लाई गाभेर मिति २०७३ साल फागुन २७ गते सभापोखरी गाउँपालिकाको पुनःसंरचना गरेको छ । गाउँपालिका बन्नु अघि छुट्टा छुट्टै बिशेषता बोकेका धुपु, बाह्रबिसे र सभापोखरी गाविसलाई मिलाएर प्रसिद्ध धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल सभापोखरीलाई आधार मानि यस गाउँपालिकाको नाम सभापोखरी गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो । प्राचीनकालमा ब्यास पुत्र शुकदेव आई शौनकादि ऋषिहरुलाई पुराण सुनाईसकेर सभा गरेको हुँदा त्यहींबाट नै सभापोखरी नाम रहन गएको जनश्रूति छ । अर्को

किम्बदन्ति अनुसार पृथ्वीमा दैत्यहरुले गर्ने बिनाश रोक्न देवताहरुले यहाँ सभा बसी योजना बनाएका थिए । सभाखोलाको उद्गमस्थलको रुपमा रहेको यो पोखरी धार्मिक, पर्यटकीय, सौन्दर्य तथा जैबिक बिबिधता बोकेको क्षेत्र समेत हो । गाउँपालिकाको नाम सभापोखरी रहेतापनि यहाँको बाह्रबिसे बजार ऐतिहासिक रुपले उत्तिकै महत्व बोकेको पुरानो ब्यापारिक केन्द्रको रूपमा रहेको छ ।

सभापोखरी गाउँपालिका संखुवासभा जिल्लाको उत्तर पूर्वी क्षेत्रमा अवस्थित छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा ताप्लेजुङ जिल्ला, पश्चिममा खाँदबारी नगरपालिका र चिचिला गाउँपालिका, उत्तरमा मकालु गाउँपालिका पर्दछन् भने दक्षिणमा पाँचखपन नगरपालिका रहेको छ । यस सभापोखरी गाउँपालिकामा साविकको धुपु गाविसका १-४ वडालाई वडा नं. १, साविक धुपु गाविसका ५-९ वडालाई वडा नं.-२, साविक बाह्रबिसे गाविसका १-६ वडालाई वडा नं.-३, बाह्रबिसे गाविसका ७-९ वडालाई वडा नं.- ४, साविक सभापोखरी गाविसका ७-९ वडालाई वडा नं.-५ तथा सभापोखरी गाविसका १-६ वडालाई वडा नं.- ६ कायम गरिएको छ ।

यस पालिका मा कुल क्षेत्रफ़ल — २२२.०८ वर्ग किमी, कुल घरधुरी — (२०७८) २५०७ र कुल जनसंख्या — (२०७८) ९९७० रहेको छ |

जात, जाति र मातृभाषाः

यहाँ अधिकांश मानिसहरू लिम्बू (२३.२ %), तामाङ (१६.६ %), र राई (१४%) छन्। मगर र क्षेत्री कुल जनसंख्याको करिब ९% छन्। साथै, ब्रामिन र बी.क. ५ % रहेका छन्।

अधिकांश मानिसहरू किरात (४४.८%) धर्मका छन्, त्यसपछि बौद्ध (२६.४%) र हिन्दू २६.२% छन्। जनसंख्याको २.५ % ईसाई धर्म मान्दछन।

यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानिसहरूले प्रायः नेपाली (३२.४ %) लिम्बू (२२.६ %) र तामाङ (१४.७ %) भाषा बोल्छन्। याम्फु र मगर भाषा बोल्ने मानिसहरू लगभग ७% रहेका छन्.|

अपाङ्गता

यस गाउँपालिकामा कूल जनसंख्या को ४.५% फरक क्षमता भएका मानिसहरु रहेका छन् | जसमध्य ४.६% महिला र ४.४% पुरुष रहेका छन् |

स्रोत : जनगणना २०७८, कोशी प्रदेश

१.२. लैससास रणनीति को आवश्यकता र औचित्य

लैससास क्षेत्रमा नीतिगत तथा ब्यबहारीक तवरबाट सुधारका पहलहरु भएतापनि दलित, महिला, अपांगता भएका व्यक्तिहरु लगाएत आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडी रहेको नागरिकहरुले सामाजिक तथा आर्थिक जीवनमा उल्लेख्य सुधार हुन सकेको छैन | नेपालको संबिधानमा व्यवस्था भएको मौलिक हक, राज्यको पुनर्संरचना र अधिकारको बाडफाडको कार्यन्वयनलाइ प्रभावकारी

बनाउन चालु पन्ध्रौ योजनाको लक्ष्य एबम् उद्देश्य हासिल गर्न कुप्रथा र भेदभाव हटाई समान पहुँच र अवसर प्रदान गरि समानता कायम गर्नका लागि न्याय पूर्ण समाजको स्थापना गर्न आवश्यक रहेको छ | समाबेशी लोकतन्त्र लाई संस्थागत गर्न, सामाजिक न्याय कायम गर्न र स्थानिय निकाय अन्तर्गत बनाइने समिति तथा संरचनाहरुमा लैससास समुदायका व्यक्तिहरुको समतामुलक र अर्थपूर्ण पहुँच स्थापित गर्न पनि लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशिकरण आवश्यक रहन्छ |

नेपालले गरेको राष्ट्रिय तथा अन्तरास्ट्रिय प्रतिबद्दतालाई पुरा गरि समानता कायम गर्नका लागि राष्ट्रिय लैंगिक समानता नीति आवश्यक रहेको छ | सबै वर्ग तथा समुदायहरुको आवाज वा गुनासो सुन्न सकिएको छैन | लैससास अन्तर्गतका समुहहरुलाई आफ्नो अधिकार र बिधमान कानुनी प्रावधानका सम्बन्धमा यथेस्ठ जानकारी हुन सकेको छैन । समाजमा बिभिन्न गलत अभ्यास, रिति रिवाज, चालचलन विधमान रहेका छन् । जसले बिकासका लागि व्यक्तिहरुको अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चितता गर्न राज्यको स्रोत साधनलाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन निम्नलिखित आवश्यकताहरु छन् |

- शासकीय प्रणालीमा सबै वर्ग, लिङ्ग र क्षेत्रका नागरिकको अर्थपूर्ण सहभागिताको सुनिश्चितता गर्न |
- स्थानीयको योजनमा तर्जुमा प्रक्रियालाइ लैंगिक उत्तरदायी बनाउन संगै नीति, कानुन र संरचनामा लैससास मुलप्रवाहीकरण गर्न |
- यस अन्तर्गत संचालन हुने रणनीतिक योजना तथा कार्यक्रमलाई मार्गदर्शन गर्न सरोकारवालाहरु बीच बुझाइमा एकरुपता कायम गर्न र लैससास सम्बन्धि कानुनी व्यबस्थाको कार्यन्वयनमा सहयोग पुर्याउन |
- राष्ट्रिय तथा अन्तरास्ट्रिय सम्बन्धमा लैससास सम्बन्धमा गरिएका प्रतिबद्धता, संघिय र प्रदेश सरकारका लैससास सम्बन्धमा गरिएका प्रतिबद्धता अनुरुपको दायित्व पुरा गर्न |
- लैससास अन्तर्गतका समूहहरुका समस्या र पिडित बर्गका गुनासो सुनुवाईको उचित व्यवस्था गर्न। सरकारमा सामाजिक समावेशीकरणका अभ्यासहरुलाई संस्थागत गर्न | लैंगिक असमानता र हिंसाका विभिन्न स्वरूपलाई निरुत्साहित गर्न ।
- बालबालिकाहरुको सर्वांगीण बिकासको लागि समुदाय स्तरमा बाल क्लब तथा अन्य बालबालिका लक्षित अतिरिक्त क्रियाकलापहरु संचालन गर्न ज्येस्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक कार्ययोजना तर्जुमा गर्न
- स्थानीय उत्पादनहरुलाई महिलाहरुको आर्थिक विकास संग जोडेर सशक्तिकरण गर्न |
- सामान्य तथा मध्यम अपाङ्गता भएका र सामान्य काम गर्ने सक्ने ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई आर्थिक विकास संग जोडनको लागि आवश्यक कार्ययोजना गर्न |
- राज्यको स्रोत, साधन, अवसर र लाभको वितरणमा लैससास समुदायका व्यक्तिहरुको पहुच वृद्धि गरेर समानुपातिक बितरणको व्यवस्था सुनिश्चित गर्न |
- स्थानीय सरकारबाट प्रवाह हुने सेवा सुविधामा लैससास समुदायका व्यक्तिहरुको पहुच वृद्धि गर्न |ङ्गीण

- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सम्बन्धमा लैससास सम्बन्धमा गरिएका प्रतिबद्धता अनुरुपको दायित्व पुरा गर्न । अब नेपाल सरकारले गरेको दिगो बिकासको लक्ष्य पुरा गर्न लैससास रणनीतिको आवश्यकता पर्दछ ।

१.३. लैससास रणनीति निर्माणको आधार, बिधि तथा प्रक्रियाहरु

समाबेशी बिकासका लागि महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, ज्येष्ठ नागरिक, यौनिक अल्पसंख्यक लगायत सिमान्तकृत, विभेद र बन्चितीकरणमा परेका वा पारिएका बर्गलाई बिकासको मूल प्रवाहमा ल्याउनु यस रणनीतिको मुख्य उधेश्य रहेको छ ।

- जातजाति, लिङ्ग, वर्ग, अपाङ्गता भएका तथा उमेरका आधारमा विभेदमा रहेका महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, ज्येष्ठ नागरिक, यौनिक अल्पसंख्यक लगायत सिमान्तकृत, र बिपन्न बर्गलाई सशक्तिकरण माध्यमबाट स्रोतसाधनमा समानुपातिक पहुंच बनाउन ।
- लैससास सम्बन्धि सवाललाई अन्तरसम्बन्धित बिषयको रुपमा विकास प्रक्रियामा समाबेश गर्न ।

१.४. लैससास क्षेत्रमा लक्षित समुदायत्को पहिचान र बर्गिकरण

विभेद रहित समृद्ध र न्यायपूर्ण समाज स्थापनाको लागि नेपालमा बिगत देखि महिला दलित, आदिवासी, जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, किसान, श्रमिक, युवा, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु अशक्त वा असहाय, पिछडिएको क्षेत्र, एकल महिला र हिंसा पिडितहरुलाई समग्र विकास प्रक्रियामा मुलप्रवाहिकरण गर्ने प्रयास गरिएको छ । यसका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु कार्यन्वयनमा ल्याइएको छ । परिणाम स्वरूप लैससास अन्तर्गतका समुदायको सशक्तिकरणमा उल्लेखनीय योगदान पुगेको छ ।

यस स्थानीय तहमा लिम्बु ब्राह्मण र क्षेत्री जातिको बाहुल्यता रहेको छ भने तामाङ्ग परियार र बि.क. अल्पसंख्यक रहेका छन् ।

२. लैससास को अवस्था र विश्लेषण

२.१. स्थानीय तहको लैससास को अवस्था

यो स्थानीय तहले लैङ्गिक हिँसा बिरुद्धको प्रतिबद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गरेर यस अभियानमा ऐक्यबद्धता जनाईसकेको छ भने आफ्ना नीति तथा कार्यक्रमहरुमा पनि लैससास लाइ नीतिगत रुपमा प्राथमिकतामा राखेको छ। लैंगिक समानताको प्रयासहरुले महिलाको शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पत्ति माथिको स्वामित्व तथा श्रम सहभागितामा सकारात्मक परिवर्तन भएको छ | आमा समूह तथा महिला विकास समूह मार्फत महिलाहरु बचत कार्यमा सक्रिय भएका छन् । पालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समाबेशीकरण रणनीतिलाई प्रबर्धन गर्दै लैजाने नीति तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने अभ्यासमा यो गाउँपालिकाले ऐन, नियम कार्यविधि तथा विभिन्न मापदण्ड तर्जुमा गर्दा लैससास सम्बन्धि संबेदनशील भएर बनाउने प्रयास गरेको छ |

२.२. लैससास सम्बन्धमा प्रमुख रुपमा देखिएका समस्या चुनौती र अवसरहरु

समाबेशी लोकतन्त्रलाई सस्थागत गर्न, सामाजिक समतामुलक पहुँच स्थापित गर्न लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशीकरण अवधारणा आवश्यक छ | प्रत्येक समुदाय जातजातिहरुको, समानुपातिक, सन्तुलित र न्यायसंगत प्रगति हुन सके मात्रै मुलुकमा दिगो शान्ति र उन्नति प्रत्याभूत हुन्छ | समाजमा बिधमान लैंगिक, जातीय असमानता, विभेदयुक्त ब्यबहार, मूल्य र मान्यता, महिला शोषण तथा उत्पीडन, गरिबी आदिजस्ता बिसंगतिहरुलाई निरुत्साहित गर्न नेपाल सरकारद्वारा लैससास क्षेत्रमा राष्ट्रिय तथा अन्तरास्ट्रिय स्तरमा गरिएका हस्तक्षर तथा प्रतिबद्धताहरुलाई कार्यन्वयन गर्न सरकार, गैर सरकारी क्षेत्र, निजि क्षेत्र तथा नागरिक समाज र दातृ निकाय समेतको संयुक्त प्रयासमा उल्लेख्य कार्यहरु भएका छन् |

यसै सन्दर्भ मा यस स्थानीय तहमा मा लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशीकरणको समस्या, चुनौती र अवसरहरु सहभागितामुलक विधिद्वारा यसको SOWT विश्लेषण गरेर निकालिएको छ |

२.३. पालिकाको स्वोट (SOWT) विश्लेषण

समाबेशी लोकतन्त्रलाई संस्थागत गर्न, सामाजिक न्याय कायम गर्न र पालिका अन्तर्गत समिति र संरचना निर्माणमा लक्षित् बर्गको समतामुलक पहुँच स्थापित गर्न लैंगिक समानता र सामाजिक समाबेशिकरण मूलप्रवाहिकरणको सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौती देहायानुसार रहेका छन |

तालिका १: सभापोखरी गाउँपालिकाको सवल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर, र चुनौति (SWOT) विश्लेषण

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष
• गाउँपालिकामा न्यायीक समिति र वडामा मेल मिलाप केन्द्र गठन भएको • बालविवाह बहुविवाह, लैंगिक हिंसाबारे सडकनाटक, अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम र सचेतीकरण गरिएको । • स्थानीय तहमा महिला र बालबालिका सम्वन्धी काम गर्ने कर्मचारीको व्यवस्था भएको • समाजमा जुनसुकै सामाजिक गतिविधिहरु गर्दा समाबेशी भैरहेको छ जस्तै कुनैपनि उपभोक्ता समिति गठन गर्दा महिला पुरुष समानता लाई जोड दिने । • अल्पकालीन सेवा प्रवाह • विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था, राजनैतिक दल, नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवालाहरुको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी सकारात्मक सहयोग रहेको • स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संचालन कार्य विधि २०७७ तयार गरि लागु गरिएको	• लक्षित वर्गका सामाजिक तथा आर्थिक समस्यहरुलाई सम्वोधन गर्नका लागि प्रयाप्त कार्यक्रमहरु संचालन गर्न नसक्नु • लैससासका कार्यक्रम संचालनका लागि प्रयाप्त मात्रामा आर्थिक श्रोत जुटाउन नसक्नु • लक्षित वर्गलाई मूल प्रवाहमा ल्याउनका लागि प्रयाप्त नीति तथा रणनीतिक योजना नहुनु • हिंसा पिडित व्यक्तिहरुको तत्कालिन उद्धार कार्यका लागि पुनर्स्थापना केन्द्र/ बाल सुधार गृहको स्थापना गर्न नसक्नु • अपाङ्ग मैत्री संरचना नहुनु र सुचानाबता प्रविधिको कारण पहुच बाट टाढा रहनु • अवसर पाएको खण्डमा पनि कामकाज गर्न नसक्ने जसकारण समाजमा आर्थिक , सामाजिक, हिसाबमा कम्जोर महसुस भएको पाइन्छ, जस्तै महिला दिदीबहिनी हरु ले आफुले पाएको अवसर अधिकार सहि तरिकाले कार्यन्वयन गर्न नसक्नु
अवसर	**चुनौति**
• स्थानीय सरकारले महिला व्यवसायीलाई कर छुट गरी व्यवसाय गर्ने लैससासका लक्षित वर्गलाई प्रोत्साहन स्वरुप बजेटद्वारा सम्वोधन गर्ने नीति नियम बनाउन सकिने • अपाङ्गहरुका लागि विभिन्न तालिम गोष्ठी गर्नको लागि उचित व्यवस्था भैरहेको । • महिला तथा विपन्न लक्षित व्यक्तिलाई विभिन्न उत्पादनमूक कार्यमा जोड्न सकिने र उनीहरुद्वारा उत्पादित सामग्रीहरुको बजार व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न सकिने • विद्यालय र वडाहरुमा गठन भएका वाल क्लवहरुको सहयोग लिन सकिने • लैससासका लक्षित वर्गहरुसंग काम गर्ने विभिन्न संघ संस्थाहरुसंग साझेदारीमा काम गर्न सकिने	• महिलाहरुलाई रोजगारीका अवसरहरु प्राप्त नहुनु • गरिबी तथा सहजरुपमा काम गर्न बातावरण नहुनु • अपाङ्ग मैत्री संरचनाको निर्माणको चुनौती • लक्षित बर्गहरुको पँहुच र सहभागितामा देखिएको कमीलाई अर्थपूर्ण सहभागिता गराई पँहुच बढाउन नसक्नु चुनौति भएको • कानूनी रुपमा अधिकार प्राप्त भए पनि प्रकृया झन्झटिलो र कार्यान्वयनमा ढिलाई हुनु • पितृसत्तात्मक सोचका कारण समाजले महिलालाई पुरुषको समकक्षी नभई तल्लो तहको वा कमजोर मान्ने सामन्ती सोच चुनौतिको रुपमा रहेको • कार्य स्थलमा र समुदायमा भएका हिंसाका घटनाहरु उजुरीको रुपमा नआउनु

स्रोत: समूह छलफल, लैससास रणनीति तयारी कार्यशाला गोष्ठि, १० बैशाख २०८१, सभापोखरी गाउँपालिका हल, संखुवासभा ।

<u>अनुगमन तथा मुल्यांकन</u>

पालिकाको सबै कार्यक्रम योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरण मा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन समिति, उपभोक्ता समिति र अन्य संघ संस्थाहरुद्वारा अनुगमन तथा मुल्यांकन हुने गरेको छ | अनुगमन नगरी कुनै पनि बजेट प्रस्तावित गर्न नसकिने भएकाले अनिवार्य बिषयबस्तु अनुसारको अनुगमन गर्ने गरिएको छ | अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रक्रिया संस्थागत रुपमै गर्ने गरिएको छ |

२.४. सरोकारवाला पहिचान तथा विश्लेषण

सभापोखरी गाउँपालिकाका सरोकारवालाहरु नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, बिषयगत शाखाका प्रमुख एबम् कर्मचारीहरुको सहभागितामा बिस्तृत रुपमा छलफल तथा लैससास सवालमा स्थानीय तहको सवाल पक्ष सुधार पक्ष, अवसर र चुनौतिहरुको बिषयमा सरकारवाला सहित विभिन्न संघ संस्थाका सहभागीता बता पहिचान र विश्लेषण गरिएको छ भने यसका साथै यो लैससास रणनीति बनाउनको लागि मिश्रित बिधि अपनाइएको छ । यसका परिणात्मक भन्दा गुणात्मक विधिको प्रयोग गरिएको छ | गुणात्मकमा साक्षात्कार अन्तर्वार्ता, प्रश्नावली र सहभागिता मुलक विधिको अन्तरक्रियाबाट यो रणनीति बनाइएको छ | रणनीति निर्माणमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको सहभागिता रहेको ले यो रणनीति प्रति सबै सरोकारवालाको अपनत्व विकास भई प्रभाबकारी कार्यन्वयनमा सहजता आउने छ | यस रणनीति तयार गर्ने क्रममा लैससास स्थानियकरण नीति २०७५ लाइ पनि आधार मानिएको छ |

तालिका २: सरोकारवाला पहिचान तथा विश्लेषण

पहिलो तहका सरोकारवाला निकाय/ संस्था	दोस्रो तहका सरोकारवाला निकाय/ संस्था	तेस्रो तहका सरोकारवाला निकाय/संस्था
• गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समिति तथा विषयगत शाखाहरु • न्यायिक समिति • लैससास नीति निर्देशन समिति • महिला तथा बालबालिका शाखा • योजना तथा प्रशासन शाखा • शिक्षा शाखा • स्वास्थ्य शाखा • कृषि शाखा • पशु सेवा शाखा • सबै वडा कार्यालयहरु	• आमा समुह • महिला कृषि समुह • सहकारी संस्था • बाल क्लब तथा बाल संजालहरु • विद्यालय तथा बाल विकास केन्द्रहरु • राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ • स्थानिय संञ्चार माध्यमहरु • विभिन्न लघुवित्त संस्थाहरु/बैङ्कहरु • महिला प्रहरी सेल • जिल्ला प्रहरी कार्यालय • स्वास्थ्य चौकी/केन्द्रहरु • लघुउद्यम विकास कार्यक्रम • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	• कोशी प्रदेश अनुसंन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, झापा • कोशी प्रदेश योजना आयोग, विराटनगर • सामाजिक विकास मंत्रालय कोशी प्रदेश विराटनगर • प्रदेश अन्तर्गत लैससासमा काम गर्ने निकायहरु मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिपदको कार्यालय, कोशी प्रदेश, विराटनगर • राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, कोशी प्रदेश कार्यालय, बिराटनगर • संघीय मामला तथा सामान्य प्रशासन मंत्रालय, सिंहदरवार काठमाण्डौ

	• दलित, महिला, बालबालिका जेष्ठ नागरिक, जातीय उत्थान र अपाङ्गताको क्षेत्रमा काम गर्ने गैह्र सरकारी संस्थाहरु	• महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मंत्रालय, सिंहदरवार काठमाण्डौ

२.५. लक्षित वर्ग पहिचान

महिला दलित, आदिवासी, जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, किसान, श्रमिक, युवा, बालबालिका, ज्येस्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु अशक्त वा अशाहाय, पिछडिएको क्षेत्र, एकल महिला, आर्थिक, सामाजिक रुपमा पछाडी परेका व्यक्तिहरुमा दलित तथा अल्पसंख्यक (बि.क) हरुको पहिचान गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

तालिका ३: लक्षित वर्ग पहिचान

एकल महिला	दलित (तराई पहाड दुवै)	अपांगता भएका व्यक्तिहरु
हिंसा पिडित महिला	लोपोन्मुख तथा सिमान्तकृत जातजाती	असहाय जेष्ठ नागरिक
लैङ्गिक/यौनिक अल्पसंख्यक	आदिवासी जनजाती	विद्यालय नजाने बालबालिका
हिंसा पिडित पुरुष	गरिव विपन्न र सुकुमवासी घरपरिवार	किशोर किशोरी तथा युवा

२.६. लक्षित वर्गका समस्या पहिचान

तालिका ४: लक्षित वर्ग समस्या पहिचान

लक्षित वर्ग	**समस्या**
महिला	• अर्थपूर्ण सहभागिताको कमी/अभाव • महिलाहरुमा कामको तेहरो जिम्मेवारी • विभिन्न रुढीवादी परम्परागत सोच • विविध कारणले महिलाहरु घर बाहिर निर्धक्क भएर निस्कन नसक्नु • कारण- घरको सम्पूर्ण कामको भार, बालबालिका हुर्काउने काममा महिलाको मात्र भूमीका र दायित्व हुनु, शिक्षा र आर्थिक अवसरको कमीका कारण महिला पछि परेकाले महिलाको आत्मवल कम हुनु, समुदायमा अहिले सम्म पनि महिलालाई गृहिणीको रुपमा मात्र सिमित राख्न खोज्ने सोच भएको • महिलामैत्री कानून भएतापनि यसको उचित कार्यान्वयन नहुनु
दलित	• समाजमा छुवाछुत तथा विभेदपूर्ण व्यवहार विद्यमान रहनु र छुवाछुत उन्मूलनको कानून भएतापनि यसको उचित कार्यान्वयन नहुनु • दलित सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालनका लागि बजेट विनियोजन हुन नसक्नु
आदिवासी जनजाति	• ग्रामीण भेगमा महिला पुरुष र छोरा छोरीमा भेदभाव रहनु • कतिपयमा शिक्षा भएर पनि आत्मवलको कमी भएको • आदिवासी जनजातीहरुका परम्परागत ज्ञान सिपको संरक्षणको अभाव

अपाङ्गता भएका व्यक्ति	• अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुले सहज रुपमा शिक्षा पाउन नसक्नु • समान अवसरबाट बञ्चित साथै सार्वजनिक सेवा तथा स्रोतमा सहज पहुँच नहुनु • अपहेलना, मानसिक यातना, अपमानजनक ब्यबहार तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारको शिकार हुनु • कुनैपनि विकास क्रियाकलापमा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको अर्थपूर्ण सहभागिता नहुनु
बालबालिका	• आर्थिक समस्या र शिक्षाको कमीले अझै पनि बालबालिकाहरु सडकमा रहेका • बालमैत्री तथा सचेतनामूलक क्रियाकलापहरु संचालन नहुनु र बाल सहभागिताको अभाव • सम्वन्ध विच्छेद भएका आमाबावुका छोराछोरीहरु मानसिक रुपमा विछिप्त हुनु • बाबुआमाका घरायसी झगडाले बालबालिकाको मानसिकतामा नकारात्मक असर पर्नु • आर्थिक रुपमा विपन्न परिवारका बालालिकाहरु अझैपनि शिक्षाबाट बञ्चित भएको • प्रविधि तथा सामाजिक संजालको दुरुपयोग • लागु औषध प्रयोगमा बालबालिकाको संख्या बढदै जानु
जेष्ठ नागरिक	• केहि परिवारमा बृद्ध अवस्था हुदै गएपछि रेखदेखको कमी • केहि परिवारमा औषधि उपचार तथा सम्मानपूर्ण व्यवहारको अभाव • केहि परिवारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पनि परिवारका अन्य सदस्यले निकालेर बृद्ध बृद्धालाई नदिएको अवस्था
पुरुष	• बैदेशिक रोजगारीका कारण पुरुषहरु माथी पनि हिंसाका घटनाहरु बढ्दै जानु • कतिपय अवस्थामा महिलाहरुले पनि आफूले पाएको अधिकारको दुरुपयोग गर्ने गरेको • बढि महत्वाकांक्षी भई आर्थिक मामलालाई मात्र प्राथमिकता दिंदा परिवारमा विखण्डन आएको
युवा/ किशोर/ किशोरी	• प्रविधि मैत्री तथा शिपमूलक शिक्षाको अभाव रहेको • विद्यालयहरुमा व्यवहारिक गतिविधि (Practical activities) हरुको कमी भएकोले सैद्धान्तिक विषय मात्र पढेर कुनैपनि व्यवहारिक ज्ञान तथा अनुभव नहुने र शैक्षिक प्रमाणपत्र भएर पनि समयमै कुनै काम नपाउने समस्याले शैक्षिक वेरोजगारी बढिरहेको • कलेजका पाठ्यक्रम र वास्तविक काम गर्ने ठाँउमा चाहिने ज्ञान सिपसंग तालमेल नमिल्ने तथा पढाईको क्रममा व्यवहारिक अनुभव हासिल गर्ने गरी ईन्टर्नशिपका कार्यक्रमहरुको कमी • युवाहरु बेरोजगारीका कारण भविश्य सुनिश्चित नदेखेर विदेश पलायन भईरहेको • युवाहरु लागु औषधको कुलतमा फस्ने र यस्ता दुर्व्यसनीको संख्यामा बृद्धि हुँदै गएको • महिनावारीको समयमा किशोरीहरुलाई स्कुलमा समस्या हुने • सामाजिक संजालको दुरुपयोग बढ्दै गएर उत्पादनमूलक काममा लाग्नुको सट्टा यौन हिंसा, दुर्व्यवहार तथा लागु औषधको कुलतमा फस्ने गरेको • धेरै पैसा कमाउने लोभमा अपराधिक कृयाकलापहरु बढ्दै गएको
गरिव विपन्न तथा सुकुम्वासी परिवार	• जग्गाजमिनको सिमितता वा हुँदै नहुनुका कारण कृषिमा आधारित व्यवसाय गर्न नसक्नुका कारण खाद्य असुरक्षा भई विहान बेलुकाको खाद्य जोहो गर्न नै कठीन भएको

	• जीवन निर्वाहका लागि ज्याला मजदुरी तथा तत्कालिन आम्दानीका कामहरु गर्नु पर्ने बाध्यताका कारण दीर्घकालिन सोच राख्न नसक्नु • अशिक्षा र चेतनाको कमीका कारण बालविवाह, घरायसी कलह, मदिराको अत्याधिक सेवन लगायतका सामाजिक कुरीति तथा हानीकरक सामाजिक प्रचलनबाट पिडीत रहनु • विकासका क्रियाकलापहरुमा सहभागीताको कमी, स्रोत साधनमा न्यून पहुँच, निर्णायक तहमा प्रतिनिधित्व हुन नसक्नु तथा विकासको मूलप्रवाहीकरण प्रकृयाबाट अलग रहनु
लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक	• लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुको पहिचान हुन नसक्नु • खुलेर समाजमा आउन नचाहनु र समान अवसरबाट बञ्चित हुनु • समाजबाट अपमानजनक व्यबहार तथा विभेदपूर्ण दृष्टिकोण राखु

३. दिर्घकालीन सोच

लैससास सम्बन्धि सामाजिक तथा संस्कृतिक रुपमा बिधमान मूल्य, मान्यता, प्रथा संस्कार र व्यवहारमा परिवर्तन गर्दै विकास प्रक्रियामा महिला पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, सिमान्तकृत समुहहरु तथा पिछडिएका बर्गहरुको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरि आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक, र सार्वजनिक जीवनमा सशक्तिकरण गर्न लैंगिक मैत्री, समाबेशी समानुपातिक र समतामुलक समृद्ध र न्यायपूर्ण समाजको निर्माण गर्ने |

४. धेय

महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव र हिसालाई निरुत्साहित गर्दै आर्थिक सामाजिक र राजनैतिक रुपमा सशक्तिकरण सहित कानुनी तथा ब्यबहारिक रुपमा महिला, पुरुष, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक अपांगता भएका व्यक्तिहरु, सिमान्तकृत समुहहरु तथा पिछडिएका बर्गहरु बीच समानता स्थापित गर्ने |

५. लक्ष्य

आर्थिक, सामाजिक र राजनैतिक रुपमा सशक्तिकरण सहित कानुनि तथा व्यवहारिक रुपमा महिला, पुरुष, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, सिमान्तकृत समूह तथा पिछडिएका बर्गहरु बीच समानता स्थापित गर्ने |

६. उद्धेश्यहरु

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीतिको उद्देश्य लैससास अवधारणा अनुसार स्थानीय तहले गर्ने सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमलाई लैससास उत्तरदायी र दिगो बनाउन आर्थिक श्रोतको सुनिश्चिता, उपलब्धिको समतामूलक वितरण उपयोगी बनाउने रहेको छ । यसका मुख्य उद्देश्यहरु निम्न अनुसार छन् ।

- लैङ्गिक उत्तरदायी तथा समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन मार्फत गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला र पिछडिएका वर्ग तथा सीमान्तकृत समूहहरुको समाबेशीता र अर्थपूर्ण सहभागिता गराई लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरुलाई सम्बोधन गदै लैससास मूलप्रबाहिकरण गर्ने।
- गाउँपालिका भित्र लैससासका लक्षित वर्ग भनी पहिचान भएका वर्ग तथा समुदायको आर्थिक र सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै विकास प्रकृयामा उनीहरुको समान पँहुच र नियन्त्रणको अवसर सृजना गर्ने;
- परम्परागत रुपमा चलीआएका हानीकारक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गरी लैङ्गिक तथा सामाजिक न्यायमा आधारित व्यवहार परिवर्तन र कानूनी रुपमा मानव अधिकारको पूर्ण उपभोग गर्ने अवसर सृजना गर्ने |

७. रणनीतिहरु

माथिका उद्देश्यहरु पुरा गर्नको लागि गाउँपालिकाका लक्षित वर्गहरुका समस्या र सवालहरूका आधारमा उनीहरुलाई सशक्तिकरण गर्ने, निर्णय प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने, आर्थिक गतिविधिहरुमा लक्षित वर्गको सहभागिता बढाउने, गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाइ पारदर्शी र जवाफदेही बनाउने, लक्षित वर्गको पक्षमा नीति नियमहरु बनाउने र लैससासको अवधारणालाई सवै क्षेत्रमा संस्थागत गर्ने विषयहरुमा केन्द्रित भई देहाय बमोजिमका रणनितिहरु तय गरिएकोछ:

७.१ मूलप्रवाहिकरण

- नीतिगत व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम, बजेट र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा लैससास मैत्री नीतिगत व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम, बजेट र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा बहिस्करणमा परेका समुदायहरुलाई समावेश गरी मुलप्रवाहिकरण गरिनेछ।
- लैससास बजेट तर्जुमा र परीक्षण, लैससास मैत्री संस्कृति र कार्य वातावरण सृजना गर्दै संस्थागत प्रणाली तथा संरचनाहरु र कार्यक्रमहरुमा लक्षित वर्गहरुको समावेशीकरण, अर्थपूर्ण सहभागिता, पँहुच र अवसरहरु सृजना गर्दै लगिनेछ।

७.२ सशक्तिकरण:

विकासका अवसरबाट बन्चित, श्रोत र साधनको पहुँच तथा नियन्त्रणमा पछाडी परेका वा पारिएका लक्षित वर्गहरुको व्यवहारिक तथा रणनैतिक आवश्यकताहरुको सम्वोधन र क्षमता विकास गरी उनीहरुको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै लगिनेछ।

७.३ क्षमता बिकास:

- गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु, विभिन्न शाखा, उपशाखाका कर्मचारीहरु र स्थानीय सेवा प्रदायक तथा सरोकारवाला संघ-संस्थाहरुलाई लैससास प्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन योजनाबद्ध रुपमा क्षमता अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- लक्षित वर्ग र समुदायको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामूहिक क्षमता अभिबृद्धि गरी आर्थिक तथा सामाजिक बिकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ।

७.४ समन्वय, सहकार्य र सहजीकरण:

लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरुको प्रयाप्त व्यवस्था गर्न केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय सरकार, र बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरिने छ,

७.५ अनुगमन तथा मूल्यांकन

- यस गाउँपालिकाबाट संचालित सबै कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई आयोजना चक्रको प्रत्येक चरण (समस्या विश्लेषण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्याङ्कन र समिक्षा) मा लैससास

दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र लैससास उत्तरदायी अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको विकास गरी संस्थागत गरिने छ ।

- लैङ्गिक तथा सामाजिक खण्डिकृत तथ्यांक संकलन र प्रयोगका बिषयहरूलाई प्राथमिकता दिदै लैङ्गिक तथा सामाजिक असमानताहरूको वर्तमान आधार (Baseline) तयार गरिनेछ र गाउँपालिकाको तथ्याङ्कमा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशितालाई आन्तरिकीकरण गरिनेछ ।

८. रणनैतिक क्रियाकलापहरु

८.१. रणनैतिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना (आ. व.२०८१/८२ देखि २०८३/८४ सम्म, तिन आ.व. को कृयाकलापहरु)

तालिका ५: पहिलो वर्ष (आ. व. २०८१/८२) को रणनितिक कृयाकलापहरु

क्र. स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
१	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन मार्फत गाउँपालिका को संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला र पिछडिएका वर्ग तथा सीमान्तकृत समुहहरुको समाबेशीता र अर्थपूर्ण सहभागिता	१.१ लैससास मैत्री नीतिगत व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम, बजेट र अनुगमन मूल्याङ्कन प्रक्रियामा बहिस्करणमा परेका समुदायहरुलाई समावेश गरि मुलप्रवाहिकरण गरिनेछ।	१.१.१ वडागत रुपमा लैससासका लक्षित वर्ग (महिला, एकल महिला, हिंसा पाडित, गरीब विपन्न, दलित, किशोर किशोरी, युवा, असहाय जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाती, लोपोन्मुख तथा सिमान्तकृत जातजाती, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक आदि) हरुको पहिचान गरि उनीहरुको खण्डिकृत तथ्याङ्क संकलन र सो वर्गले भोगेका समस्या तथा सवालहरु विश्लेषणको प्रतिवेदन बनाउने (Baseline तयार गर्ने)	४,००,०००	१ पटक	• लैससास खण्डिकृत तथ्याङ्क • लक्षित वर्गका समस्या तथा सवालहरु पहिचान विश्लषणको प्रतिवेदन • अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन
			१.१.२ वडागत रुपमा लैससासका लक्षित वर्गहरुको समस्या सम्वोधन गर्न, उनीहरुको आवाजको सुनुवाई हुने वातावरण बनाउन र श्रोत साधनमा पहुँच बृद्धिका लागि महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, जनजाती, अल्पसख्यकहरु को सवालमा आधारित छुट्टाछुट्टै समूह/सञ्जालहरु गठन गर्ने ।	६००००	२४ समूह	समूह/सञ्जाल दर्ता भएको रेकर्ड
			१.१.३ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमनका लागि रणनीतिमा व्यवस्था भए अनुसार गाउँपालिका र वडा स्तरिय समितिहरु गठन गर्ने।	0	गाउँपालिकामा १ वटा र प्रत्येक वडामा १/१ वटा	समिति उपसमित गठन भएको रेकर्ड र उक्त समितिहरुको बैठकका निर्णयहरु
			१.१.४ लैससास सम्वन्धि सवालहरुलाई सम्वोधन गर्ने गरि गाउँपालिकाको बार्षिक योजना, कार्यक्रम र बजेट तयार गर्ने	0	१ पटक	बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
	गराई लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरुलाई सम्बोधन गर्दै लैससास मूलप्रबाहिकरण गर्ने।		१.१.५ गाउँपालिकाबाट गठन गर्ने हरेक समूह तथा समितिहरु लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीताको सिद्धान्त अनुसार गठन गर्ने र सामाजिक समावेशी समिति गठनको सुनिश्चतता गर्ने	0	आवश्यकता अनुसार	पलिकाको विभिन्न समितिहरुको रेकर्ड
			१.१.६ गाउँपालिकाको कार्यक्रमको बार्षिक रुपमा लैससास बजेट कोडिङ्ग गरि विश्लेषण गर्ने र लैससास परिक्षण गरि देखिएका कमजोरीहरु हटाउन कार्ययोजना तयारी गर्ने	२,००,०००	१ पटक	लैङ्गिक तथा समाजिक समावेशी बजेट विश्लेषण र सुधार गर्नुपर्ने पक्ष सहितको लैससास परीक्षण प्रतिवेदन
			१.१.७ गाउँपालिकामा कर्मचारी र सेवा ग्राही दुवैको लागि महिला तथा अपाङ्ग मैत्री शौचालय, स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गर्ने	आन्तरिक व्यवस्थापन	कम्तिमा १/१ वटा शौचालय र स्तनपान कक्ष	गाउँपालिकामा भएको शौचालय र स्तनपान कक्ष
			१.१.८ गाउँपालिकाको नयाँ बन्ने संरचनाहरु अपाङ्ग मैत्री बनाउन पहल गर्ने (निर्माण व्यवसायीसंगको संझौता गर्दा देखि नै पहल गर्ने)		आ.व. मा संझौता हुने सवै भौतिक संरचनाहरुमा	गाउँपालिकाले बनाएका डिजाईन ईष्टिमेट र भौतिक संरचना
			१.१.९ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितहरुको हरेक ३ महिनामा बैठक बस्ने, समिति सदस्यहरु विच जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र गाउँपालिकाबाट संचालन भएका कामहरुको लैससासको दृष्टिकोणबाट समिक्षा तथा अनुगमन मुल्याङ्कन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने	४४,०००	४४ पटक (गाउँपालिकामा ४ बैठक र वडाहरुमा ४० बैठक)	बैठकका सहभागीहरुको हाजीरी, माईन्यूट तथा निर्णयहरु
			१.१.५ जेष्ठ नागरिकमा भएको ज्ञान सिप र अनुभवहरु उजागर गरि सिकाई आदान प्रदान गर्न बाल बालिका, बयस्कहरु र जेष्ठ नागरिकहरु विच अन्तरकृया कार्यक्रम आयोजना गर्ने	१,००,०००	२ पटक	सहभागीहरुको हाजिरी तथा निर्णयहरु

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
२	गाउँपालिका भित्र लैससासका लक्षित वर्ग भनि पहिचान भएका वर्ग तथा समुदायको आर्थिक र सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै विकास प्रकृयामा उनीहरुको समान पँहुच र नियन्त्रणको अवसर सृजना गर्ने;	विकासका अवसरबाट बन्चित, श्रोत र साधनको पहुँच तथा नियन्त्रणमा पछाडी परेका वा पारिएका लक्षित वर्गहरुको व्यवहारिक तथा रणनैतिक आवश्यकताहरुको सम्वोधन र क्षमता विकास गरी उनीहरुको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै लगिनेछ।	प्रत्येक वडा वडाका पहिचान गरिएका लक्षित वर्गका विपन्न महिलाहरुलाई उद्यमशिता विकास गरी स्वरोजगारीका माध्यमबाट आर्थिक सशक्तिकरण गर्नका लागि वित्तीय शिक्षा तथा उद्यमशिता ज्ञान सम्वन्धि सामुहिक तालिमको कक्षाहरु संचालन गर्न तालिम पाठ्य सामग्री र पाठ्यक्रम तयारी गर्ने	४,००,०००	१ पटक	तयार भएको तालिम पाठ्य सामग्री र पाठ्यक्रम
			उक्त वित्तीय शिक्षा तथा उद्यमशिता ज्ञान सम्वन्धि सामुहिक तालिम कक्षाका संचालन तथा समूहलाई सहजीकरणको लागि स्थानीय सहजकर्ता छनौट गर्ने	५०,०००	२० जना	उद्यम सहजकर्ता भर्ना प्रकृया, छनौट र परिचालनको निर्णय
			उद्यम सहजकर्ताहरुको क्षमता विकास तालिम संचालन	४,००,०००	२० जना ५ दिन	हाजिरी र तालिम सिवेदन
			उद्यम सहजकर्ताहरुको परिचालन र सहभागी खाजा खर्च (१५० सहभागीको लागि)	२,००,०००	सहजकर्ता-५ ३ महिना	सहजकर्ता र सहभागीहरुको हाजिरी, र प्रतिवेदन
			उक्त वित्तीय शिक्षा तथा उद्यमशिता ज्ञान सम्वन्धि सामुहिक तालिम कक्षाका सहभागीहरुले छनौट गरेको व्यवसाय संचालनका लागि गाउँपालिकाबाट रिभल्विङ्ग म्याचिङ्ग कोषको व्यवस्था गर्ने,	४,००,०००	५ वटा वडाका ५० जना व्यक्ति	स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम
			गाउँपालिकाबाट सहयोग गरिने रिभल्विङ्ग म्याचिङ्ग कोषको व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि तयार गरि लागु गर्ने,	२५,०००	१ वटा	तयार भएको कार्यविधि
			उद्यमीहरुलाई आवश्यक ऋणको लागि बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुसंग समन्वय गराउने।	०	१० जना	सहजकर्ताको प्रतिवेदन र ऋण लिएका उद्यमीको नाम
३	परम्परागत रुपमा चलि आएका हानीकारक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा	३.१. गाउँपालिकाका जन प्रतिनिधिहरु, विभिन्न शाखा, उपशाखाका कर्मचारीहरु र स्थानीय सेवा प्रदायक तथा	३.१.१ गाउँपालिकामा भएका घरेलु, लैङ्गिक, सामाजिक तथा अन्य विभिन्न कारणले हुने हिंसा, जोखिम वा सङ्कटापन्न अवस्थाबाट पीडित वा प्रभावित महिलाहरुको समस्या तथा सवालहरुलाई सम्वोधन गर्न गाउँपालिका स्तरमा भएको न्यायीक समिति र प्रत्येक वडा वडामा गठन भएमो मेल मिलाप केन्द्रको प्रभावकारीता बृद्धि गर्न कम्तिमा ३ महिनामा एक	४४,०००	४४ वटा	न्यायीक समिति र वडा मेलमिलाप केन्द्रको बैठकको माईन्यूट तथा निर्णयहरु

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
	कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना वृद्धि गरि लैङ्गिक तथा सामाजिक न्यायमा आधारित व्यवहार परिवर्तन र कानूनी रुपमा मानव अधिकारको पूर्ण उपभोग गर्ने अवसर सृजना गर्ने।	सरोकारवाला संस्थाहरुलाई लैससास प्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन योजनाबद्ध रुपमा क्षमता अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ।	पटक नियमित बैठक र आवश्यकता अनुसार थप बैठकहरु बस्ने			
			३.१.२ सवै वडामा वडा मेलमिलाप केन्द्रको काममा एकरुपता ल्याउनको लागि उक्त केन्द्रको काम कर्तव्य अधिकार सहितको कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	२५,०००	१ पटक	तयार भएको कार्यविधि
			३.१.३ वडा मेलमिलाप केन्द्रको संयोजनमा वडा वडामा लैङ्गिक तथा सामाजिक न्याय प्रवर्धन गर्न मानव अधिकर, महिला अधिकार, दलितका अधिकार, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकार सम्वन्धमा सचेतनामूलक कानूनी साक्षारता कक्षाहरु संचालन गर्ने	२,००,०००	सवै वडाबाट सहभागीहरु छनौट गरि ४ वटा तालिम	बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम, कानूनी साक्षारता कक्षाको हाजीरी र प्रतिवेदन
			३.१.४ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन समिति उपसमिति, न्यायीक समित, वडा मेलमिलाप केन्द्र, जनप्रतिनिधिहरु, सेवा प्रदायकहरु र कर्मचारीहरुलाई लैससास सम्वन्धि क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने	२,००,०००	१ पटक	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
			३.१.५ हिंसा पिडित व्यक्तिहरुको तत्काल उद्धार गरि पिडितलाई संरक्षण गर्नुपर्ने अवस्थामा उद्धार गरि संरक्षण गर्नका लागि पुनर्स्थापना केन्द्र तथा बाल सुधार गृहको स्थापना गर्नका लागि विभिन्न सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरुसंग समन्वय गरी स्थापना गर्न पहल गर्ने	२,००,०००	१ पटक	समन्वय गोष्ठीका सहभागीहरुको हाजिरी, कार्ययोजना सम्वन्धि निर्णय र गोष्ठीको प्रतिवेदन
		३.२ लक्षित वर्ग समुदायको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामुहिक क्षमता अभिबृद्धि गरी आर्थिक तथा सामाजिक बिकास	३.२.१ वडा वडामा लक्षित वर्गहरुको लागि लैङ्गिक कार्य सिकाई पद्दतीका विधिहरुबाट लैङ्गिक विश्लेषण गरि पारिवारिक योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने र नेतृत्व क्षमता विकास तालिमको आयोजना गर्ने	८,००,०००	कम्तिमा २ वडाबाट शुरुवात गर्ने	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
			३.२.२ वडा वडामा लैससासका लक्षित वर्गहरुको आयआर्जनमा सहयोग पुर्याउनका लागि विभिन्न उत्पादन तथा	१७,००,०००	८५ जना लक्षित वर्गका महिला	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
		विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।	प्रशोधनसंग सम्वन्धित (कृषि तथा गैह्र कृषि) शीपमूलक तालिमहरुको आयोजना गर्ने			
			३.२.३ तालिम प्राप्त सहभागीहरुलाई तालिम अनुसारको व्यवसाय संचालनका लागि बढिमा ५० प्रतिशत सम्म अनुदान दिने	९,००,०००	८५ जना	अनुदानको लागि भएको संझौता, सहयोग बुझेको भर्पाई
			३.२.४ गाउँपालिका ले व्यवसाय संचालनका लागि दिने अनुदान सहयोगको कार्य विधि निर्माण गरि लागु गर्ने	२५,०००	१ वटा	तयार भएको कार्यविधि
			३.२.५ दलित र विपपन्न परिवारका बालिकाहरुको उच्च शिक्षाको लागि छात्रबृत्ति सहयोगको लागि कार्य विधि बनाई सहयोग दिने	१०,००,०००	१० जना	छनौट प्रकृयाको माईन्यूट र रकम बुझेको प्रमाण
४	स्थानीय सरकारको सवै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने	४.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरुको प्रयाप्त व्यवस्था गर्न केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय सरकार, र बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी	४.१.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि गाउँपालिका को आन्तरिक स्रोतबाट विनियोजन गर्न सकिने स्रोत साधनहरु र आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन गर्ने	०	गाउँपालीकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा गर्ने	गाउँपालिकाको बजेट विनियोजन तथा स्रोत आँकलन प्रतिवेदन
			४.१.२ आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन अनुसार बजेट व्यवस्थापनका लागि सम्वन्धित विभिन्न सरकारी एवं गैह्र सरकारी निकाय र दातृ निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यको लागि अन्तर्क्रिया तथा समन्वय गोष्ठीको आयोजना गर्ने	२,००,०००	१ पटक	गोष्ठिका सहभागीहरुको हाजिरी तथा गोष्ठी संचालनको प्रतिवेदन
			४.१.३ आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरु को प्रयाप्त व्यवस्था गर्न सम्वन्धित संघीय, प्रादेशिक मंत्रालयहरु र अन्य बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यका लागि फोन सम्पर्क, पत्राचार र स्थलगत भेटघाट मार्फत समन्वय गरी आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोगको लागि प्रस्ताव गर्ने	०	कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार पटक पटक गर्ने	पत्राचार गरिएको चिठ्ठीको प्रतिलिपि, स्थलगत भेटघाटको प्रतिवेदन, सहयोगको लागि भएको संझौता वा प्रतिवद्धता पत्र र सहयोग भएको रकम वा मानवीय शंसाधन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	इकाई/संख्या	प्रगति मापनका सूचकहरु
		निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरिने छ,	४.१.४ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोत जुटाउनका लागि गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट म्याचिङ्ग कोषको लागि बजेट छुट्याउने	१,००,०००		स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम
		४.२ गाउँपालिकाबाट संचालित सबै कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई आयोजना चक्रको प्रत्येक चरण (समस्या विश्लेषण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्याङ्कन र समिक्षा) मा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र लैससास उत्तरदायी अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको विकास गरी संस्थागत गरिने छ ।	४.२.१ गाउँपालिकाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीमा लैससासको दृष्टिकोणबाट सूचकहरु समावेश गरि गाउँपालिकाको बार्षिक, आवधिक र अनुगमन मूल्यङ्कन प्रतिवेदनहरुमा लैससास खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको प्रतिवेदन बनाउने प्रकृयालाई संस्थागत गर्ने	०	कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार पटक पटक गर्ने	गाउँपालिकाको अनुगमन प्रतिवेदनहरु
			४.२.२ गाउँपालिकाका विषयगत शाखा प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरु, अनुगमन समितिहरु र सूचना प्रविधि शाखाका कर्मचारिहरुलाई अनुगमन मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन लेखनमा लैससास दृष्टकोण सम्वन्धि तालिम दिने	३,००,०००	१ पटक	तालिमका सहभागिहरुको हाजिरी र तालिम प्रतिवेदन
			४.२.३ गाउँपालिकासंगको प्रत्यक्ष साझेदारीमा संचालित हरेक कार्यक्रमका सेवा प्रदायक संघसंस्थाहरुलाई लैङ्गिक खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको प्रगति प्रतिवेदन बुझाउन अनिवार्य गर्ने र प्रतिवेदनको खाका तयार गरि गाउँपालिकाको वेवसाईटमा राख्ने		१ पटक	सेवा प्रदायकहरुसंग गरेको संझौता, उनीहरुको प्रतिवेदन र गाउँपालिकाको वेवसाईटमा भएको प्रतिवेदनको खाका
			४.२.४ लैससास मूलप्रवाहिकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिले वा समितिको निगरानीमा परामर्शदाता मार्फत प्रत्येक आ. व. को अन्त्यमा गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न कार्यक्रमहरु लैससासको दृष्टिकोणबाट अनुगमन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने	१,००,०००	आ.व.मा १ पटक	अनुगमन प्रतिवेदन
			पहिलो वर्ष (आ. व. २०८१/ ८२) को कूल जम्मा बजेट रु.	**८०,७३,०००**		

तालिका ६: दोस्रो वर्ष (आ. व. २०८२/८३) को रणनितिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
१	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन मार्फत गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला र पिछडिएका वर्ग तथा सीमान्तकृत समुहहरुको समाबेशीता र अर्थपूर्ण सहभागिता गराई लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरुलाई सम्बोधन गदै लैससास	१.१ लैससास मैत्री नीतिगत व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम, बजेट र अनुगमन मूल्याङ्कन प्रक्रियामा बहिस्करणमा परेका समुदायहरुलाई समावेश गरि मुलप्रवाहिकरण गरिनेछ।	१.१.१ वडागत रुपमा लैससासका लक्षित वर्ग हरुको समस्या सम्वोधन गर्न, उनीहरुको आवाजको सुनुवाई हुने वातावरण बनाउन र श्रोत साधनमा पहुँच बृद्धिका लागि महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, जनजाती, अल्पसख्यकहरु को सवालमा आधारित छुट्टाछुट्टै समूह/सञ्जालहरु गठन गर्ने	६००००	२४ समूह	समूह/सञ्जाल दर्ता भएको रेकर्ड
			१.१.२ लैससास सम्वन्धि सवालहरुलाई सम्वोधन गर्ने गरि गाउँपालिकाको बार्षिक योजना, कार्यक्रम र बजेट तयार गर्ने	0	१ पटक	बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट
			१.१.३ गाउँपालिकाबाट गठन गर्ने हरेक समूह तथा समितिहरु लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीताको सिद्धान्त अनुसार गठन गर्ने र सामाजिक समावेशी समिति गठन भएको सुनिश्चतता गर्ने	0	आवश्यकता अनुसार	पलिकाको विभन्न समितिहरुको रेकर्ड
			१.१.६ गाउँपालिकाको बार्षिक कार्यक्रम कार्यन्वयनको चरणमा लक्षित वर्गको समावेशीता भए नभएको र उनीहरुलाई फाईदा पुगे नपुगेको सुनिश्चतता गर्ने	0	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिकाको प्रगति प्रतिवेदन र अनुगमन प्रतिवेदनहरु
		१.२ लैससास बजेट तर्जुमा र परीक्षण, लैससास मैत्री संस्कृति र कार्य वातावारण सृजना गर्दै संस्थागत प्रणाली तथा संरचनाहरु र	१.२.१ गाउँपालिकाको कार्यक्रमको बार्षिक रुपमा लैससास बजेट कोडिङ्ग गरि विश्लेषण गर्ने र लैससास परिक्षण गरि देखिएका कमजोरीहरु हटाउन कार्ययोजना तयारी गर्ने	२,००,०००	१ पटक	सुधारगर्नुपर्ने पक्ष सहितको लैससास परीक्षण प्रतिवेदन
			१.२.२ गाउँपालिकामा कर्मचारी र सेवा ग्राही दुवैको लागि महिला तथा अपाङ्ग मैत्री शौचालय, स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गर्ने	आन्तरिक रुपमा व्यवस्थापन गर्ने	कम्तिमा १/१ वटा शौचालय र स्तनपानकक्ष	गाउँपालिकामा भएको शौचालय र स्तनपान कक्ष

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	मूलप्रबाहिकरण गर्ने।	कार्यक्रमहरुमा लक्षित वर्गहरुको समावेशीकरण, अर्थपूर्ण सहभागिता, पँहुच र अवसरहरु सृजना गर्दै लगिनेछ।	१.२.३ गाउँपालिकाको नयाँ बन्ने संरचनाहरु अपाङ्ग मैत्री बनाउन पहल गर्ने (निर्माण सम्वन्धि हरेक संझौता गर्दा पहल गर्ने)		निर्माण संरचाना अनुसार	गाउँपालिकाले बनाएका डिजाईन ईष्टिमेट र भौतिक संरचना
			१.२.४ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितहरुको हरेक ३ महिनामा बैठक बस्ने, समिति सदस्यहरु विच जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र गाउँपालिकाबाट संचालन भएका कामहरुको लैससासको दृष्टिकोणबाट समिक्षा तथा अनुगमन मुल्याङ्कन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने	४४,०००	४४ पटक	बैठकका सहभागीहरुको हाजीरी, माईन्यूट तथा निर्णयहरु
			१.२.५ जेष्ठ नागरिकमा भएको ज्ञान सिप र अनुभवहरु उजागर गरि सिकाई आदान प्रदान गर्न बाल बालिका, बयस्कहरु र जेष्ठ नागरिकहरु विच अन्तरकृया कार्यक्रम आयोजना गर्ने	१,००,०००	२ पटक	सहभागीहरुको हाजीरी, माईन्यूट तथा निर्णयहरु
२	गाउँपालिका भित्र लैससासका लक्षित वर्ग भनि पहिचान भएका वर्ग तथा समुदायको आर्थिक र सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै विकास प्रकृयामा उनीहरुको समान पँहुच र नियन्त्रणको	विकासका अवसरबाट बन्चित, श्रोत र साधनको पहुँच तथा नियन्त्रणमा पछाडी परेका वा पारिएका लक्षित वर्गहरुको व्यवहारिक तथा रणनैतिक आवश्यकताहरुको सम्वोधन र क्षमता विकास गरी उनीहरुको आर्थिक तथा सामाजिक	उद्यम सहजकर्ताहरुको परिचालन र सहभागी खाजा खर्च	५,००,०००	५ जना सहजकर्ता २०० सहभागी	सहजकर्ता र सहभागीहरुको हाजिरी, र प्रतिवेदन
			उक्त वित्तीय शिक्षा तथा उद्यमशिता ज्ञान सम्वन्धि सामुहिक तालिम कक्षाका सहभागीहरुले छनौट गरेको व्यवसाय संचालनका लागि गाउँपालिकाबाट रिभल्विङ्ग म्याचिङ्ग कोषको व्यवस्था गर्ने,	८,००,०००	१०० जना सहभागीको लागि	स्वीकत बार्षिक कार्यक्रम
			उद्यमीहरुलाई आवश्यक ऋणको लागि बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुसंग समन्वय गराउने।	०	५० जना	उद्यम सहजकर्ताको प्रतिवेदन र ऋण लिएका उद्यमीहरुनाम

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	अवसर सृजना गर्ने;	सशक्तिकरण गर्दै लगिनेछ।				
३	परम्परागत रुपमा चलि आएका हानीकारक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना वृद्धि गरि लैङ्गिक तथा सामाजिक न्यायमा आधारित व्यवहार परिवर्तन र कानूनी रुपमा मानव अधिकारको पूर्ण उपभोग गर्ने अवसर सृजना गर्ने।	३.१. गाउँपालिकाका जन प्रतिनिधिहरु, विभिन्न शाखा, उपशाखाका कर्मचारीहरु र स्थानीय सेवा प्रदायक तथा सरोकारवाला संस्थाहरुलाई लैससास प्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन योजनाबद्ध रुपमा क्षमता अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।	३.१.१ गाउँपालिकामा भएका घरेलु, लैङ्गिक, सामाजिक तथा अन्य विभिन्न कारणले हुने हिंसा, जोखिम वा सङ्कटापन्न अवस्थाबाट पीडित वा प्रभावित महिलाहरुको समस्या तथा सवालहरुलाई सम्वोधन गर्न गाउँपालिका स्तरमा भएको न्यायीक समिति र प्रत्येक वडा वडामा गठन भएमो मेल मिलाप केन्द्रको प्रभावकारीता बृद्धि गर्न कम्तिमा ३ महिनामा एक पटक नियमित बैठक र आवश्यकता अनुसार थप बैठकहरु बस्ने	४४,०००	४४ पटक	न्यायीक समिति र वडा मेलमिलाप केन्द्रको बैठकको माईन्यूट तथा निर्णयहरु
			३.१.२ वडा मेलमिलाप केन्द्रको संयोजनमा वडा वडामा लैङ्गिक तथा सामाजिक न्याय प्रवर्धन गर्न मानव अधिकर, महिला अधिकार, दलितका अधिकार, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकार सम्वन्धमा सचेतनामूलक कानूनी साक्षारता कक्षाहरु संचालन गर्ने	४,००,०००	४ पटक	बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम, कानूनी साक्षारता कक्षाको हाजीरी र प्रतिवेदन
			३.१.३ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन समिति उपसमिति, न्यायीक समित, वडा मेलमिलाप केन्द्र, जनप्रतिनिधिहरु, सेवा प्रदायकहरु र कर्मचारीहरुलाई लैससास सम्वन्धि क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने	४,००,०००	सवै वडाबाट सहभागीहरु छनौट गरि ४ वटा तालिम	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
		३.२ लक्षित वर्ग समुदायको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामुहिक क्षमता	३.२.१ वडा वडामा लक्षित वर्गहरुको लागि लैङ्गिक कार्य सिकाई पद्दतीका विधिहरुबाट लैङ्गिक विश्लेषण गरि पारिवारिक योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्ने तालिम र नेतृत्व क्षमता विकास तालिमको आयोजना गर्ने	८,००,०००	कम्तिमा २ वडामा संचालन गर्ने	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
		अभिबृद्धि गरी आर्थिक तथा सामाजिक बिकास विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।	३.२.२ वडा वडामा लैससासका लक्षित वर्गहरुको आयआर्जनमा सहयोग पुर्याउनका लागि विभिन्न उत्पादन तथा प्रशोधनसंग सम्वन्धित (कृषि तथा गैह्र कृषि) शीपमूलक तालिमहरु आयोजना गर्ने	१३,००,०००	१०० जना व्यक्ति	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
			३.२.३ तालिम प्राप्त सहभागीहरुलाई तालिम अनुसारको व्यवसाय संचालनका लागि बढिमा ५० प्रतिशत सम्म अनुदान सहयोग दिने	१७,००,०००	१०० जना व्यक्ति	अनुदानको लागि भएको संझौता, सहयोग बुझेको भर्पाई
			३.२.४ दलित र विपपन्न परिवारका बालिकाहरुको उच्च शिक्षाको लागि छात्रबृत्ति सहयोगको लागि गाउँपालिकाको कार्य विधि अनुसार सहयोग दिने	८,००,०००	१० जना	
४	स्थानीय सरकारको सवै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने	४.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरुको प्रयास व्यवस्था गर्न केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय सरकार, र बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्य,	लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट विनियोजन गर्न सकिने स्रोत साधनहरु र आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन गर्ने	०	१ पटक	गाउँपालिकाको बजेट विनियोजन तथा स्रोत आँकलन प्रतिवेदन
			आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन अनुसार बजेट व्यवस्थापनका लागि सम्वन्धित विभिन्न सरकारी एवं गैह्र सरकारी निकाय र दातृ निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यको लागि अन्तर्क्रिया तथा समन्वय गोष्ठीको आयोजना गर्ने	२,००,०००	१ पटक	गोष्ठिका सहभागीहरुको हाजिरी तथा गोष्ठी संचालनको प्रतिवेदन
			आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरु को प्रयाप्त व्यवस्था गर्न सम्वन्धित संघीय, प्रादेशिक मंत्रालयहरु र अन्य बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यका लागि फोन सम्पर्क, पत्राचार र स्थलगत भेटघाट मार्फत समन्वय गरी आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोगको लागि प्रस्ताव गर्ने	०	कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसारपटक पटक गर्ने	पत्राचार गरिएको चिठ्ठीको प्रतिलिपि, स्थलगत भेटघाटको प्रतिवेदन, सहयोगको लागि भएको संझौता वा प्रतिवद्धता पत्र र सहयोग भएको रकम वा मानवीय शंसाधन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
		समन्वय र सहजीकरण गरिने छ,	लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोत जुटाउनका लागि गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट म्याचिङ्ग कोषको लागि बजेट छुट्याउने	१३,००,०००	गाउँपालिकाको निति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा १ पटक गर्ने	स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम
		४.२ गाउँपालिकाबाट संचालित सबै कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई आयोजना चक्रको प्रत्येक चरण (समस्या विश्लेषण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्याङ्कन र समिक्षा) मा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र लैससास उत्तरदायी अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको विकास गरी संस्थागत गरिने छ ।	गाउँपालिकाका विषयगत शाखा प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरु, अनुगमन समितहरु र सूचना प्रविधि शाखाका कर्मचारिहरुलाई अनुगमन मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन लेखनमा लैससास दृष्टकोण सम्वन्धि तालिम दिने	२,००,०००	१ पटक	तालिमका सहभागिहरुको हाजिरी र तालिम प्रतिवेदन
			लैससास मूलप्रवाहिकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिले वा समितिको निगरानीमा परामर्शदाता मार्फत प्रत्येक आ. व. को अन्त्यमा गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न कार्यक्रमहरु लैससासको दृष्टिकोणबाट अनुगमन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने	१,००,०००	१ पटक	अनुगमन प्रतिवेदन
			दोस्रो वर्ष (आ. व. २०८२/८३) को कूल जम्मा वजेट रु.	८९,०४,०००		

तालिका ७: तेस्रो वर्ष (आ.व. २०८३/८४) को रणनितिक कृयाकलापहरु र कार्ययोजना

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
१	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन मार्फत गाउँपालिका को संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला र पिछडिएका वर्ग तथा सीमान्तकृत समुहहरुको समाबेशीता र अर्थपूर्ण सहभागिता गराई लैङ्गिक तथा सामाजिक सवालहरुलाई सम्बोधन गदै लैससास	१.१ लैससास मैत्री नीतिगत व्यवस्था, योजना, कार्यक्रम, बजेट र अनुगमन मूल्याङ्कन प्रक्रियामा बहिस्करणमा परेका समुदायहरुलाई समावेश गरि मुलप्रवाहिकरण गरिनेछ।	१.१.१ वडागत रुपमा लैससासका लक्षित वर्ग हरुको समस्या सम्वोधन गर्न, उनीहरुको आवाजको सुनुवाई हुने वातावरण बनाउन र श्रोत साधनमा पहुँच बृद्धिका लागि महिला, दलित, बालबालिका, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, जनजाती, अल्पसख्यकहरुको सवालमा आधारित छुट्टाछुट्टै समूह/सञ्जालहरु गठन गर्ने	६००००	२४ समूह	समूह/सञ्जाल दर्ता भएको रेकर्ड
			१.१.२ लैससास सम्वन्धि सवालहरुलाई सम्वोधन गर्ने गरि गाउँपालिका को बार्षिक योजना, कार्यक्रम र बजेट तयार गर्ने	0	१ पटक	बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट
			१.१.३ गाउँपालिका बाट गठन गर्ने हरेक समूह तथा समितिहरु लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीताको सिद्धान्त अनुसार गठन गर्ने र सामाजिक समावेशी समिति गठन भएको सुनिश्चतता गर्ने	0	आवश्यकता अनुसार	पलिकाको विभिन्न समितिहरुको रेकर्ड
			१.१.६ गाउँपालिका को बार्षिक कार्यक्रम कार्यन्वयनको चरणमा लक्षित वर्गको समावेशीता भए नभएको र उनीहरुलाई फाईदा पुगे नपुगेको सुनिश्चतता गर्ने	0	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका को प्रगति प्रतिवेदन र अनुगमन प्रतिवेदनहरु
			१.१.७ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिको आवधिक समिक्षा तथा पुनरावलोकन गरी समय सापेक्ष परिवर्तन र आगामी ५ वर्षको कार्ययोजना तयारी गर्ने	२,००,०००	१ पटक	लैससास रणनीति समिक्षाको प्रतिवेदन, अद्यावधिक रणनीति र कार्ययोजना
		१.२ लैससास बजेट तर्जुमा र परीक्षण, लैससास मैत्री संस्कृति र कार्य वातावरण	१.२.१ गाउँपालिका को कार्यक्रमको बार्षिक रुपमा लैससास बजेट कोडिङ्ग गरि विश्लेषण गर्ने र लैससास परिक्षण गरि देखिएका कमजोरीहरु हटाउन कार्ययोजना तयारी गर्ने	२,००,०००	१ पटक	सुधारगर्नुपर्ने पक्ष सहितको लैससास परीक्षण प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	मूलप्रबाहिकरण गर्ने।	सृजना गर्दै संस्थागत प्रणाली तथा संरचनाहरु र कार्यक्रमहरुमा लक्षित वर्गहरुको समावेशीकरण, अर्थपूर्ण सहभागिता, पँहुच र अवसरहरु सृजना गर्दै लगिनेछ।	१.२.२ गाउँपालिका मा कर्मचारी र सेवा ग्राही दुवैको लागि महिला तथा अपाङ्ग मैत्री शौचालय, स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गर्ने	आन्तरिक रुपमा व्यवस्थापन गर्ने	कम्तिमा १/१ वटा शौचालय र स्तनपानकक्ष	गाउँपालिका मा भएको शौचालय र स्तनपान कक्ष
			१.२.३ नगरपलिकाको नयाँ बन्ने संरचनाहरु अपाङ्ग मैत्री बनाउन पहल गर्ने (निर्माण सम्वन्धि हरेक संझौता गर्दा पहल गर्ने)		निर्माण संरचाना अनुसार	गाउँपालिका ले बनाएका डिजाईन ईष्टिमेट र भौतिक संरचना
			१.२.४ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितहरुको हरेक ३ महिनामा बैठक बस्ने, समिति सदस्यहरु विच जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र गाउँपालिका बाट संचालन भएका कामहरुको लैससासको दृष्टिकोणबाट समिक्षा तथा अनुगमन मुल्याङ्कन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने	४४,०००	४४ पटक	बैठकका सहभागीहरुको हाजीरी, माईन्यूट तथा निर्णयहरु
			१.२.५ जेष्ठ नागरिकमा भएको ज्ञान सिप र अनुभवहरु उजागर गरि सिकाई आदान प्रदान गर्न बाल बालिका, बयस्कहरु र जेष्ठ नागरिकहरु विच अन्तरकृया कार्यक्रम आयोजना गर्ने	१,००,०००	२ पटक	सहभागीहरुको हाजीरी, माईन्यूट तथा निर्णयहरु
२	गाउँपालिका भित्र लैससासका लक्षित वर्ग भनि पहिचान भएका वर्ग तथा समुदायको आर्थिक र सामाजिक	विकासका अवसरबाट बन्चित, श्रोत र साधनको पहुँच तथा नियन्त्रणमा पछाडी परेका वा पारिएका लक्षित वर्गहरुको व्यवहारिक तथा रणनैतिक	उद्यम सहजकर्ताहरुको परिचालन र सहभागी खाजा खर्च	५,००,०००	५ जना सहजकर्ता २०० सहभागी	सहजकर्ता र सहभागीहरुको हाजिरी, र प्रतिवेदन
			उक्त वित्तीय शिक्षा तथा उद्यमशिता ज्ञान सम्वन्धि साप्तहिक तालिम कक्षाका सहभागीहरुले छनौट गरेको व्यवसाय संचालनका लागि गाउँपालिका बाट रिभल्विङ्ग म्याचिङ्ग कोषको व्यवस्था गर्ने,	८,००,०००	१०० जना सहभागीको लागि	स्वीकत बार्षिक कार्यक्रम

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	सशक्तिकरण गर्दै विकास प्रकृयामा उनीहरुको समान पँहुच र नियन्त्रणको अवसर सृजना गर्ने;	आवश्यकताहरुको सम्वोधन र क्षमता विकास गरी उनीहरुको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्दै लगिनेछ।	उद्यमीहरुलाई आवश्यक ऋणको लागि बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुसंग समन्वय गराउने।	०	५० जना	उद्यम सहजकर्ताको प्रतिवेदन र ऋण लिएका उद्यमीहरुनाम
३	परम्परागत रुपमा चलि आएका हानीकारक सामाजिक मूल्य मान्यता तथा कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना वृद्धि गरि लैङ्गिक तथा सामाजिक न्यायमा आधारित व्यवहार	३.१.गाउँपालिकाका जन प्रतिनिधिहरु, विभिन्न शाखा, उपशाखाका कर्मचारीहरु र स्थानीय सेवा प्रदायक तथा सरोकारवाला संस्थाहरुलाई लैससास प्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन योजनाबद्ध रुपमा क्षमता अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।	३.१.१ गाउँपालिकामा भएका घरेलु, लैङ्गिक, सामाजिक तथा अन्य विभिन्न कारणले हुने हिंसा, जोखिम वा सङ्कटापन्न अवस्थाबाट पीडित वा प्रभावित महिलाहरुको समस्या तथा सवालहरुलाई सम्वोधन गर्न गाउँपालिका स्तरमा भएको न्यायीक समिति र प्रत्येक वडा वडामा गठन भएमो मेल मिलाप केन्द्रको प्रभावकारीता बृद्धि गर्न कम्तिमा ३ महिनामा एक पटक नियमित बैठक र आवश्यकता अनुसार थप बैठकहरु बस्ने	४४,०००	४४ पटक	न्यायीक समिति र वडा मेलमिलाप केन्द्रको बैठकको माईन्यूट तथा निर्णयहरु
			३.१.२ वडा मेलमिलाप केन्द्रको संयोजनमा वडा वडामा लैङ्गिक तथा सामाजिक न्याय प्रवर्धन गर्न मानव अधिकर, महिला अधिकार, दलितका अधिकार, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकार सम्वन्धमा सचेतनामूलक कानूनी साक्षारता कक्षाहरु संचालन गर्ने	४,००,०००	४ पटक	बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम, कानूनी साक्षारता कक्षाको हाजीरी र प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	परिवर्तन र कानूनी रुपमा मानव अधिकारको पूर्ण उपभोग गर्ने अवसर सृजना गर्ने।		३.१.३ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यान्वयन समिति उपसमिति, न्यायीक समित, वडा मेलमिलाप केन्द्र, जनप्रतिनिधिहरु, सेवा प्रदायकहरु र कर्मचारीहरुलाई लैससास सम्वन्धि क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने	४,००,०००	सबै वडाबाट सहभागीहरु छनौट गरि ४ वटा तालिम	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
		३.२ लक्षित वर्ग समुदायको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामुहिक क्षमता अभिबृद्धि गरी आर्थिक तथा सामाजिक विकास विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।	३.२.१ वडा वडामा लक्षित वर्गहरुको लागि लैङ्गिक कार्य सिकाई पद्दतीका विधिहरुबाट लैङ्गिक विश्लेषण गरि पारिवारिक योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्ने तालिम र नेतृत्व क्षमता विकास तालिमको आयोजना गर्ने	८,००,०००	कम्तिमा २ वडामा संचालन गर्ने	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
			३.२.२ वडा वडामा लैससासका लक्षित वर्गहरुको आयआर्जनमा सहयोग पुर्याउनका लागि विभिन्न उत्पादन तथा प्रशोधनसंग सम्वन्धित (कृषि तथा गैह्र कृषि) शीपमूलक तालिमहरु आयोजना गर्ने	१२,००,०००	८५ जना व्यक्ति	तालिम सहभागीहरुको हाजीरी र तालिम प्रतिवेदन
			३.२.३ तालिम प्राप्त सहभागीहरुलाई तालिम अनुसारको व्यवसाय संचालनका लागि बढिमा ५० प्रतिशत सम्म अनुदान सहयोग दिने	१८,००,०००	८५ जना व्यक्ति	अनुदानको लागि भएको संझौता, सहयोग बुझेको भर्पाई
			३.२.४ दलित र विपपन्न परिवारका बालिकाहरुको उच्च शिक्षाको लागि छात्रबृत्ति सहयोगको लागि गाउँपालिका को कार्य विधि अनुसार सहयोग दिने	९,००,०००	९ जना	
४	स्थानीय सरकारको सबै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको	४.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी	लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि गाउँपालिका को आन्तरिक स्रोतबाट विनियोजन गर्न सकिने स्रोत साधनहरु र आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन गर्ने	०	१ पटक	गाउँपालिकाको बजेट विनियोजन तथा स्रोत आँकलन प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
	प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याँकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने	कार्यान्वयनको लागि आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरुको प्रयाप्त व्यवस्था गर्न केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय सरकार, र बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरिने छ,	आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोतको आँकलन अनुसार बजेट व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित विभिन्न सरकारी एवं गैह्र सरकारी निकाय र दातृ निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यको लागि अन्तर्क्रिया तथा समन्वय गोष्ठीको आयोजना गर्ने	२,००,०००	१ पटक	गोष्ठिका सहभागीहरुको हाजिरी तथा गोष्ठी संचालनको प्रतिवेदन
			आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोत साधनहरु को प्रयाप्त व्यवस्था गर्न सम्बन्धित संघीय, प्रादेशिक मंत्रालयहरु र अन्य बिभिन्न प्रतिष्ठान, आयोग, समिति, दातृ निकाय, विभिन्न सरकारी, एवं गैह्र सरकारी निकायहरुसंग साझेदारी / सहकार्यका लागि फोन सम्पर्क, पत्राचार र स्थलगत भेटघाट मार्फत समन्वय गरी आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोगको लागि प्रस्ताव गर्ने	०	कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसारपटक पटक गर्ने	पत्राचार गरिएको चिठ्ठीको प्रतिलिपि, स्थलगत भेटघाटको प्रतिवेदन, सहयोगको लागि भएको संझौता वा प्रतिवद्धता पत्र र सहयोग भएको रकम वा मानवीय शंसाधन
			लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने बाह्य स्रोत जुटाउनका लागि गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट म्याचिङ्ग कोषको लागि बजेट छुट्याउने	१२,००,०००	गाउँपालिका को निति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा १ पटक गर्ने	स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम
		४.२ गाउँपालिकाबाट संचालित सबै कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई आयोजना चक्रको प्रत्येक चरण (समस्या विश्लेषण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्याङ्कन र समिक्षा) मा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा	गाउँपालिकाका विषयगत शाखा प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरु, अनुगमन समितहरु र सूचना प्रविधि शाखाका कर्मचारिहरुलाई अनुगमन मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन लेखनमा लैससास दृष्टकोण सम्वन्धि तालिम दिने	२,००,०००	१ पटक	तालिमका सहभागिहरुको हाजिरी र तालिम प्रतिवेदन
			लैससास मूलप्रवाहिकरण रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिले वा समितिको निगरानीमा परामर्शदाता मार्फत प्रत्येक आ. व. को अन्त्यमा गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न कार्यक्रमहरु	१,००,०००	१ पटक	अनुगमन प्रतिवेदन

क्र.स.	उद्देश्य	रणनीति	रणनैतिक कृयाकलाप	लागत अनुमान	आ. व.	प्रगति मापनका सूचकहरु
		मूल्यााँकन गर्ने र लैससास उत्तरदायी अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको विकास गरी संस्थागत गरिने छ ।	लैससासको दृष्टिकोणबाट अनुगमन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने			
			तेस्रो वर्ष (आ. व. २०८३/८४) को कूल जम्मा वजेट रु.	८९,४८,०००		
			तिन वर्षको कूल जम्मा बजेट रु.	२,५९,२५,०००		

९. बित्त व्यवस्थापन

बजेटको सुनिश्चतता विना कुनै योजना बनाएर मात्र पुरा हुदैन त्यसैले उल्लेखित रणनैतिक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्नको लागि बजेट पहिलो शर्त हुन आउँछ। यस गाउँपालिकाको लैससास रणनैतिक कृयाकलापहरु आगामी ३ वर्षमा संचालन गर्नाका लागि कूल रु. २,५९,२५,०००/- (दुई करोड उनान्साठी लाख पच्चीस हजार) आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको छ ।लैससास सम्वन्धि कृयाकलापहरुको अलावा गाउँपालिकामा संचालन हुने सवै विकास क्रियाकलापहरुको उत्तिकै महत्व छ ।

यस पालिकामा लैससास समावेशी बजेट निर्माण तथा परिक्षण भएको छैन | आउने दिनहरुमा पारदर्शितालाई मुख्य आधार मान्दै सामाजिक बजेट परिक्षण गर्ने योजना छ |यसका लागि टोल वस्ती / वडा तहमा बजेट सिलिंग बढाएर GESI बजेट निर्माणमा अनिवार्यता गर्ने सोच छ | वहिस्करणमा परेका व्यक्ति/ परिवार पहिचान गरि वडा/पालिकाले सेवामुलक अवसर को सुनिस्चितता गर्ने, पालिकामा बहिष्कृत वर्गको अभिलेख राखी नीति निर्माण गरि स्रोत साधन प्रदान गर्ने | अपाङ्गता, एकल बिपन्न बृद्धवृद्धाआदि को संघ संगठन निर्माण गरि पालिकाले निशुल्क दर्ता/ नवीकरण को व्यवस्था गर्नु पर्ने योजना बनाईएको छ |

१०. कानुनी व्यवस्था

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा २४ ले स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीय स्तरमा विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगतरुपमा मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन योजना बनार्य लागु गर्नु पर्ने कुरालाई कानूनी दायित्वको रुपमा व्यवस्था गरेको र सोहि दफाको उपदफा मा योजना बनाऊँदा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनु पर्ने भनि उल्लेख गरेको छ।लैङ्गिक समानताको लागि बजेट सुनिश्चितता, बजेटका सबै प्रक्रियामा लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण र उपलब्धीको समतामूलक वितरणका साथै उपभोगको लागि लैङ्गिक विश्लेषण सहित योजनावद्ध रुपमा उद्देश्यमूलक कार्यक्रमहरु तर्जुमा र प्राथमिकिरण गर्दै कार्यक्रम नीति, रणनीति तथा कार्यनीतिको लागि संघिय तथा स्थानिय ऐन कानुन बमोजिम गरिनेछ ।

१०.१. नीतिको पुनरावलोकन तथा सुधार

यस नीतिको कार्यान्वयनको प्रभावकारिता, उपयुक्तता र उपादेयताको मुल्याङ्कन गरी पाँच पाँच वर्षमा नीतिमा समसामयीक पुनरावलोकन तथा परिमार्जन एवं सुधार गर्दै लैजाने ।

१०.२. खारेजी तथा बचाऊ

यस रणनीतिमा उल्लेखित कुराहरु प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म सम्बन्धित कानून बमोजिम नै हुनेछ ।

११. रणनीतिको कार्यन्वयनको जिम्मेवारी तथा दायित्व

कार्यनीति

- लैगिंक हिंसा, घरेलू हिंसा, अन्धविश्वास, छुवाछुत, कुरीति लगायतका परम्परागत हानिकारक मुल्य मान्यता र व्यवहारका विषयमा सम्बन्धित समुदाय, जनप्रतिनिधि र स्थानिय संघ सस्थालाई अभिमुखिकरण गरिनेछ । स्थानीय स्तरमा लैससासको क्षेत्रमा काम गर्ने समुह, संस्था तथा व्यक्ति लाई असल कामको प्रबर्धन गर्न वार्षिक रुपमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- लैगिंक हिंसा विरुद्धमा विधमान कानूनमा भएका व्यवस्थाहरु बारे प्रचार प्रसार तथा कानूनी सचेतना तालिम उपलव्ध गराईनेछ । विभिन्न संचारका माध्यममबाट लैगिंक हिंसा विरुद्ध लैससास शिक्षा तथा कानूनी सचेतानामुलक सन्देश तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन तथा प्रशारण गरिनेछ ।
- स्थानीय तह तथा अन्तर वडास्तरमा लैससास सम्बन्धी भएका असल अभ्यासहरु तथा सिकाईहरु आदान प्रदान गरिनेछ । स्थानीय तहमा रहेका माध्यमिक तथा उच्च माध्यामिक तह कलेजहरुका शिक्षकहरुलाई लैससासको अवधारण बारेमा अभिमुखिकरण गरिनेछ साथै बाल शिक्षा वा आधारभूत विधालयका शिक्षकहरुलाई व्यक्तित्व विकासका तालिमहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- समुदाय स्तरमानै वालक्लवको गठन गरी क्षमता अभिवृद्धि तालिम, बालअधिकार, बाल यौन, दुर्व्यवहार, हिंसा तथा बाल दुर्व्यसन सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । विधालयहरुमा समय समयमा विधार्थीहरुको स्वास्थ्य परिक्षण, खेलकुद तथा अतिरिक्त कृयाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।
- वार्षिक रुपमा स्थानीय तहले लैससास प्रबर्धन गर्ने खाका शिक्षा, सूचना र संचारका सामाग्रीहरु प्रसारण तथा प्रकाशन गरिनेछ ।

तालिका ८: रणनीतिको कार्यान्वयनमा पालिकाको जिम्मेवारी र दायित्व

क्र.स.	प्रमुख क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय तथा सरोकारवालहरु	आर्थिक स्रोतको परिचालन	समय सिमा
१.	पालिकाको आवधिक योजना, पाश्र्वचित्र र अन्य नीति तथा कार्यविधिहरु बनाउने प्रकृयालाई लैससास संबेदंशील र उत्तरदायी बनाउने	पालिका	विषय विज्ञहरु	पालिका	नीति स्वीकृत भएको ४ महिना भित्र
२.	पालिकाको लैससासको खण्डिकृत तथ्याङ्कतयार गर्ने यसलाई नियमित अधावधिक गर्ने	महिला, बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा,	विषय विज्ञहरु, लैससास क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरु	पालिका	नीति स्वीकृत भएको २ महिना भित्र

		लैससास सम्पर्क व्यक्ति			
३.	लैससासको विषयलाई अगुवाई गर्ने र सम्पक व्यक्तिको काम गर्न लैससासका श्रोत व्यक्तिहरु तथा लक्षित वर्गको पहिचान गरि क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण गर्न विभिन्न तालिम र प्रशिक्षणको व्यव्स्था गर्दै जाने	महिला तथा बालबालिका शाखा, सामाजिक शाखा, सामाजिक शाखा तथा योजना शाखा	विषय विज्ञहरु	पालिका तथा संघ, प्रदेश	नीति स्वीकृत भएको १ महिना भित्र कर्मचारी तोक्ने र विशेषज्ञताको विकास गर्ने
४.	पालिकाका सबै वडासँग नियमित समन्वय र सहकार्य गर्ने , नीतिको प्रभावकारिता बारे त्रैमासिक रुपमा समिक्षा गर्ने र आवश्यक देखिएको सुधार	सामाजिक विकास शाखा तथा योजना शाखा, गाऊँपालिका	मानवअधिकार तथा सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था तथा विषय विज्ञहरु	संघ प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट विनियोजित बजेट, विकास साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ सस्थाहरु, निजी क्षेत्रबाट प्राप्त बजेटलाई समेत परिचालन गरिनेछ	नीति स्वीकृत भएको १ महिना भित्र त्यसपछि निरन्तररुपमा वर्षभरि
५.	स्थानीय तहको सदस्यहरु र कर्मचारीहरुलाई लैससास उत्तरदायी योजना तर्जुमा, कार्यन्वयन र परिक्षण साथै लेखाजोखा सम्बन्धी अभिमुखिकरण	महिला तथा बालबालिका शाखा तथा सामाजिक शाखा, लैससास सम्पर्क व्यक्ति	विषय विज्ञहरु	नगरपालिका	नीति स्वीकृति भएको २ महिना भित्र
६.	प्रत्येक ३/३ वर्षमा विधमान ऐन कानुन, नीति, मापदण्ड, कार्यविधि तथा लैससास रणनीतिको पुनरावलोकन गर्ने र समसमायिक रुपमा परिमार्जन तथा संसोधन गर्ने	गाऊँ कार्यपालिका	मानव अधिकार तथा सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था तथा विषय बिज्ञहरु	संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट विनियोजित बजेट, विकास साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरु, निजि क्षेत्रकाट प्राप्त बजेतलाई समेत परिचालन गरिने छ ।	रणनीति स्वीकृत भएको तिन महिना पछी र निरन्तर वर्षभरी

१२. रणनीतिको कार्यन्वयन अनुगमन तथा मुल्यांकन सम्बन्धि व्यवस्था

लैससास रणनीतिमा उल्लेख भएका प्रावधानलाई स्थानीय तहमा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने र संघ तथा प्रदेश सरकारले दिशा निर्देश गरेका नीति तथा निर्देशनलाई कार्यान्वयन गर्न र लैससासका सवालहरुलाई स्थानीय तहमा प्रभावकारी रुपमा अनुगमान तथा मुल्याकन गर्नु पर्दछ । फलस्वरुप रणनीतिको कार्यान्वयन गर्न देहाय बमोजिमको समितिहरु तथा काम कर्तव्यको व्यवस्था रहने छ।

१२.१. लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन समिति

सभापोखरी गाउँपालिकामा तपशील अनुसार संयोजक र सदस्य रहने गरी लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन समिति रहने छः

१.	अध्यक्ष	संयोजक
२.	उपाध्यक्ष	सदस्य
३.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
४.	कार्यपालिकाको सदस्यहरु मध्येवाट कम्तिमा २ जना महिला सहित संयोजकले तोकेका	३ जना सदस्य
५.	गैसस/ सामुदायिक संघ संस्थाहरूमध्येबाट समावेशी प्रतिनिधित्व हुने गरी संयोजकले तोकेका	३ जना सदस्य
६.	सम्वन्धित स्थानीय तहको महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नगारिक शाखा प्रमुख (समाजिक विकास शाखा)	सदस्य सचिव

(समितिमा ७ देखि ९ जना सम्म बनाउने योजना र रणनीति)

१२.१.१ लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन समितिको काम, कर्तब्य र अधिकार

- लैससास नीतिलाई प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्न नेतुत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न र अन्य निकाय तथा सरोकारवालसँग प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्दा लैससास उत्तरदायी बनाउन आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
- स्थानीय तहमा निर्माण हुने सबै प्रकारका ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिका, आवधिक योजना रणनीतिक योजना, पाश्र्वचित्र लगाएत प्रकाशित हुने अन्य सबै लिखित दस्तावेजहरुलाई लैससासको विषयवस्तु समावेश गरी मूलप्रवाहीकरण गर्न आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
- लैससास नीति तथा रणनीतिको प्रभावकारी कार्यन्वयन भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
- स्थानीयतह भित्रका महिला, बालबालिका, युवा, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता, आदिवासी जनजाति मधेशी, मुस्लिम तथा अन्य आर्थिक, भौगलिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन एवम् विश्लेषण गर्ने ।

- संघ तथा प्रदेश सरकारबाट भएका ऐन, नीति रणनीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न सहयोग गर्ने गराउने । लैससास रणनीतिअनुरुप लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- सार्वजनिक सुनवाई, सामाजिक लेखाजोखा र लैससास लेखाजोखा गर्न नेतुत्वदायी भूमिका निभाउने । लैससास सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि योजना तयार गरी लैससास क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- योजना तथा कार्यक्रमहरुको तर्जुमा गर्दा लैससास अन्तर्गतका समुहरुको अर्थपूण सहभागिता गराउन र कार्यक्रमलाई समावेशी र लैससास मैत्री बनाउन नेतुत्वदायी भूमिका निभाउने
- सामाजिक समावेशीकरण रणनीति कार्यान्वयन गर्ने क्रममा आउन सक्ने सम्भावित जोखिमहरुको समाधान गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार तथा हिंसा निवारण गर्न आचारण संहिता बनाइ लागु गर्ने तथा यस्ता प्रकृतिका कुने पनि हिंसा हुन नदिन सचेत गराउने ।
- यी माथि उल्लेखित कार्यहरु गर्न कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

१२.२. लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति कार्यन्वयन तथा अनुगमन उपसमिति वडास्तरमा

सभापोखरी गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा यस रणनीतिसँग सम्वन्धित कार्यक्रम तथा योजना कार्यन्वयनमा सहयोग गर्न एक वडा स्तरीय समिति गठन गरिनेछ। जसमा देहाय बमोजिका संयोजक तथा सदस्यहरु रहने छन ।

१.	सम्वन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	संयोजक
२.	सम्वन्धित वडाका वडा सदस्यहरु	सदस्य
३.	सम्वन्धित वडा समितिले लक्षित वर्गको क्षेत्रमा कार्य गर्ने व्यक्ति वा संस्थावाट मनोनीत गरेका वढीमा २ (एक जना महिला) जना सदस्यहरुः – सदस्य	सदस्य
४.	वडास्तरीय बाल सञ्जालको अध्यक्ष	सदस्य
५.	वडा सचिव	सदस्य सचिव

(जम्मा ५ देखि ७ जना राख्ने व्यवस्था गरिएको छ)

१२.२.१ लैससास समन्वय उपसमितिको काम, कर्तब्य र अधिकार

- स्थानीय तहको लैससास समन्वय समितिले गरेका कार्यहरु (ऐन, कानून, नीति, आवाधिक योजना, पाश्र्वचित्र र अरु प्रकाशित हुने सबै प्रकारका दस्तवेजहरु) समुदाय तथा नागरिकसमाजसँग छलफल गरि लैसासको विषयवस्तुको समावेश गरी मुल प्रवाहिकरण गर्न सहयोग गर्ने
- वडास्तरमा खण्डिकृत तथ्याङ्क व्यवस्थापन गर्न र समायानुकल अधावधिक गर्न प्राविधिक सहयोग गर्ने ।

- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रकृयामा समुदायका विपन्न वर्ग तथा लक्षित समुदायहरुलाई सहभागि गराउन नागरिक समाजसग समन्वयन र सहकार्य गर्ने ।
- वडास्तरमा योजना कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता ल्याई महिला र विपन्न वर्गहरुको सूचना, श्रोत र साधनमा पहुँच बढाई फाइदाको समानुपातिक वितरणमा सुनिश्चितता गर्न नेतुत्वदायी भूमिका निभाईने ।
- वडा भित्रका महिला, बालबालिका लगाएत बन्चितीकरणमा परेका समुदायको खण्डिकृत तथ्याङ्क संकलन एवं विश्लेषण गर्ने र समस्याको पहिचान गर्न सहयोगको साथै सो समस्या समाधानका लागि योजनाको माग गर्न वकालत पनि गर्ने ।
- वडा कार्यलयको कार्यक्षेत्र भित्र लैङ्गिक हिंसा तथा घरेलु हिंसा र दुर्ब्यवहार सम्बन्धी विषयमा प्राप्त गुनासाहरु लैससास नीति समन्वय, सहजीकरण कायान्वयन, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमान समितिलाई जानकारी गराउन आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- लैङ्गिक हिंसा तथा घरेलु हिंसा र दुर्ब्यवहार सम्बन्धी विषयमा गुनासोहरुको संकलन दर्ता तथा व्यवस्थापन समन्वयको बारेमा जानकारी दिने र सचेत गराउने ।
- नीति कार्यान्वयन गर्ने क्रममा आउन सक्ने सम्भावित जोखिमहरुको समाधान गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति अनुरुप लैङ्गिक तथा समाजिक समावेशिकरण कार्यविधी तयार गरी कार्यन्वयन गर्ने गराउने ।
- आवधिक, वार्षिक योजना तर्जुमा कार्यन्वयन बजेट बाँडफाँड खर्चको लेखाजोखा, अनुगमान तथा मुल्यांकन प्रणाली सामाजिक समावेशीकरण मैत्रि भए नभएको विश्लेषण गर्ने सामाजिक समावेशिकरण उत्तरदायी बनाउन नियमितरुपमा सम्बन्धित पालिकालाई सुझाव दिने ।
- लैससास सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि योजना तयार गरी लैससास क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने र गराउने ।
- कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार तथा हिंसा निवारण गर्न आचारण संहिता बनाइ लागु गर्ने तथा यस्ता प्रकृतिका कुनै पनि हिंसा हुन नदिन सचेत गराउने ।
- लैससास मूलप्रवाहीकरण र यस नीतिको प्रभावकारी कार्यन्वयनको लागि सरोकारवाला र अधिकारमुखी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने र गराउने ।
- माथि उल्लेखित कार्यहरु गर्न कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने र गराउने |

यी माथि उल्लेखित कार्यहरु बजेट सहित योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने र गराउने स्तरिय समितिको बैठक सामान्यतया प्रत्येक चौमासिक रुपमा बस्ने छ । वडास्तरिय समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार समितिको बैठक जुनसुकै बेलामा पनि बस्न सक्ने छ ।

१२.३.गुनासो व्यवस्थापन

सम्बन्धित लाभग्राही वा सरोकारवालाहरुले गाउँ तथा वडा कार्यलयको कार्य क्षेत्रभित्र लैङ्गिक हिंसा घरेलु हिंसा र दुर्व्यवहार सम्बन्धी विषयमा आफ्ना गुनासो तथा सुझावहरु भए निर्वाध रुपमा कानुन बमोजिम राख्न सक्नेछन् । यस्ता गुनासोहरुको व्यवस्थापन गर्न स्थानीय तह तथा वडा कार्यलयमा कम्तीमा एकएक जना महिला तथा पुरुषलाई सम्पर्क व्यक्तिको रुपमा तोकिनेछ ।

क) गुनासोहरुको संकलन, दर्ता तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पर्क व्यक्तिहरु देहाय बमोजिम हुनेछ

- महिलाहरुको तर्फबाट
- पुरुषहरुको तर्फबाट

ख) सम्पर्क व्यक्तिहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार हुनेछ ।

- वडावासीहरुलाई गुनासो व्यवस्थापन सयन्त्रको बारेमा जानकारी दिने र सचेत गराउने
- वडामा विभिन्न माध्यमबाट आएका लैङ्गिक हिंसा, महिला हिंसा, घरेलु हिंसा र दुर्व्यवहार सम्बन्धी घटाहरुको दर्ता गरी अभिलेख राख्ने
- यस्ता गुनासोहरुको व्यवस्थापन तथा आवश्यक कारवाहिको लागि वडा कार्यलय र लैससास समितिलाई जानकारी गराउने । वडा कार्यालय र लैससास समितिसंग सहकार्य गरी हिंसा पीडितलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- सम्बोधन गरिएका गुनासोहरुको अभिलेख राख्ने र सम्बन्धित गुनासोकर्तालाई गुनासो प्राप्त भैसके पछि र सम्बोधन भए पश्चात जानकारी गराउने ।
- गुनासोहरुको उपयुक्त (सम्मान, संबेदनशीलता, पारदर्शी र समय आदि) तरिकाले व्यवस्थापन भैरहेको सुनिश्चत गर्ने । आवश्यक परे कानुनी सहयोगका लागि सहजीकरण गर्ने
- सम्बोधन भएका गुनासोहरुको अनुगमान गरी प्रभावकारीताको लागि सुनिश्चिता गर्ने ।

ग) सम्बन्धित लाभग्राही वा सरोकारवालाहरुको वडा कार्यलयको कार्य क्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा आफ्ना गुनासो तथा सुझावहरु निम्न उल्लेखित तरिकाबाट राख्न सक्नेछन् ।

- आफ्ना गुनासो वडा कार्यलयबाट उपलव्ध गराइएको गुनासो फारम भरि यस वडा भित्र राखिएको सुझाव पेटिकामा खसाल्न सक्नेछन् ।

- स्थानीय तह कार्यलयमा स्वयं उपस्थित भई वा सम्बन्धित कर्मचारीहरु मार्फत राख्न सक्दछन्

१३. जोखिम विश्लेषण

पालिकाको तयार पारिएको लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीति प्रभावकारी कार्यान्वयनको समयमा आउन सक्ने सम्भाव्य जोखिमको विश्लेषण तथ यस्ता जोखिमको निराकरणका लागि देहाय बमोजिमका उपायहरुको अवलम्वन गरिने छ ।

तालिका ९: सम्भावित जोखिम तथा न्यूनिकरणका लागि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

१३.१ सम्भावित जोखिम	१३.२ जोखिम न्यूनिकरणका लागि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु
• वडाहरुमा भौतिक विकासका क्रियाकलापलाई मात्रै विकास मान्ने प्रचलनले गर्दा लैससासका कार्यक्रमहरु कम प्रथमिकतामा परी न्यून बजेट विनियोजन हुने सम्भावना हुन सक्छ • लक्षित टाठो बाठोको बजेटमा पहुच तर बास्तविक पिडित भने बन्चित • लैससासका कृयाकलापहरुको प्राथमिकिकरण गर्न कार्यपालिकामा प्रतिनिधित्व गरेका महिला तथा दलित सदस्यहरुले सशक्त रुपमा आवाज उठाउन नसक्ने वा उठाए पनि त्यसको सुनुवाई नभई प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुन सक्छ • जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु र सरोकारवाला निकायहरुमा लैससास सम्बन्धि साझा बुझाई नभएर यसको कार्यान्वयनमा अन्यौलता आउन सक्छ • गाउँपालिकामा स्रोत साधनको सिमितताले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिने अवस्था आउन सक्छ • रणनीति कार्यान्वयनमा संलग्न कर्मचारी, विभिन्न समितिहरु र संघ/संस्थाहरु विच प्रभावकारी रुपमा समन्वय तथा सहकार्य नहुन सक्छ ।	• पालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बनाउनु भन्दा पहिले नै गाउँपालिकाका समग्र योजनाहरु, नीति तथा प्राथमिकताहरु र लैससास मूलप्रवाहीकरण रणनीतिको कार्ययोजनामा समेत छलफल गरी यसमा समावेश भएका क्रियाकलापहरुको प्राथमिकीकरण गरी बजेट विनियोजन गर्ने, • कार्यपालिका सदस्यहरु विशेष गरी महिला तथा दलित सदस्यहरुलाई विभिन्न तालिमहरु प्रदान गर्ने र जिम्मेवारी हस्तान्तरणको माध्यमबाट क्षमता विकास गरी सशक्त बनाउने, • गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु र लैससास कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिमा रहेका पदाधिकारीहरुलाई समय समयमा लैससास सम्वन्धि तालिम तथा अधिमुखिकरणको माध्यमबाट क्षमता अभिवृद्धि गरी साझा बुझाइ कायम गर्ने, • कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यकता अनुसार विभिन्न निकाय, संस्थाहरुसँग समन्वय, सहकार्य र सम्बन्ध विस्तार गरी आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग जुटाउन पहल गर्ने, • लैससास रणनीति कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिको नियमित बैठक बस्ने र सम्वन्धित विभिन्न व्यक्ति वा निकायहरुसंग समन्वयको लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड तथा नियमित प्रतिवेदनको व्यवस्था गर्ने

१४. लैससास रणनीतिबाट आउने अपेक्षित उपलब्धिहरु

- स्थानीय तहको नीति, कानून व्यवस्था तथा मापदण्डहरु लैससास उत्तरदायी भएको हुनेछ । लैससास अन्तर्गतका समुदायहरु सशक्तिकरण भई अधिकारको दावी गर्न सक्ने अवस्थामा पुगेका हुनेछन् ।
- स्थानीय तहको निर्णय प्रक्रियामा लैससास अन्तरर्गतका समुदायहरुको पहुँचमा बृद्धि भएको हुनेछ ।
- सेवा प्रदायक, सरोकारवाला, अधिकारवादी संघ सस्थाहरुको लैससास सम्बन्धमा क्षमता अभिवृद्धि भई साझा बुझाई र कार्य शैली भएको स्थानीय तह हुनेछ । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा महिला तथा पछाडि परेका वर्गको अर्थपूण सहभागिता सुनिश्चित भएको हुनेछ । योजना तर्जुमा कार्यन्वयन र अनुगमान तथा मुल्याङ्कन प्रक्रिया लैससास मैत्री हुनेछ ।
- स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा लैससास अन्तरगतका समुहहरुका अर्थपूर्ण सहभागिता गराई पछाडि परेका समुदायको सार्वजनिक स्रोत, साधान र लाभको उपयोगमा पहुँच र नियन्त्रण भई समतामूलक समाजको सिर्जना तर्फ अग्रसर भएको हुनेछ ।
- आधारभूत र खण्डिकृत तथ्यांङ्क तयार भई सोही अनुसार लैससासका कार्ययोजनाहरु कार्यान्वयन हुनेछ ।
- नेपाल सरकारले गरेको दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्त गर्न र राष्ट्रिय तथा लैससास सम्बन्धमा गरिएका अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धता, संघिय र प्रदेश सरकारले गरेका प्रतिबद्धता अनुरुपको दायित्व पुरा भएको गाउँपालिका हुनेछ।

१५. विविध

१५.१. बाधा अडचन फुकाउने

यस रणनीतिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्चन आएमा यस रणनीतिका मूलभूत सिद्धान्त र प्रावधानलाई प्रतिकूल असर नपर्ने गरी यस सभापोखरी गाउँपालिकाले बाधा अड्चन फुकाउन सक्नेछ। ।

१६. अनुसुचिहरु

अनुसूची १

सभापोखरी गाउँपालिका - संखुवासभा

सहभागिहरुको वृस्तृत विवरण | स्थानः गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय | मितिः २०८१ बैशाख १० गते

क.स	नाम		सहभागीको कार्यालय को जानकारी					राज्यले निर्धारण गरेको क्षेत्रगत् बर्गिकरण				समुह/वर्ग							धर्म					
		महिला/पुरुष /अन्य	संघिय/ प्रदेशिक /स्थानीय	कर्मचारी/जनप्रतिनिधि	जिल्ला	ठेगाना	वडा	हिमाली	पहाडी	तराई	अन्य	आदिबासी/ जनजाती	दलित	क्षेत्रिय	ब्राह्मिण	मधेशी	मुश्लिम	अन्य	हिन्दु	बौद्ध	किराँत	मुश्लिम	क्रिष्चियन	अन्य
१	भीम बहादुर लिम्बु	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०
२	लक्ष्मी चापागाई	महिला	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०
३	बुकु प्रसाद आचार्य	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०
४	ईश्वर पुलामी मगर	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	०
५	राज कुमार राई	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०

६	दिल बहादुर तामांग	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०
७	शुक्राज तामांग	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
८	मनिष हाङ्गगम लिम्बु	पुरुष	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
९	जितेन्द्र वनेम फागो	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
१०	जमुना राई	महिला	स्थानीय	जनप्रतिनिधि	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
११	कविता लिम्बु	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
१२	बेलकुमारी बिक	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०
१३	सुशिला राई	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
१४	टंक विश्वकर्मा	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०
१५	पृथ्वी नारायण राई	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
१६	पुस्कर गौतम	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०
१७	हरिकिरण बस्नेत	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०

१८	दिपा सापकोटा	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०
१९	टिकाराम भट्टराई	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०
२०	सपना बस्नेत	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०
२१	मनकुमारी राई	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
२२	दिनिशा चौलागाई	महिला	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०
२३	हरि कुमार भण्डारी	पुरुष	स्थानीय	कर्मचारी	संखुवासभा	सभापोखरी गा.पा		०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०

अनुसूची २

कार्यक्रम संचालन भएको मिति	कार्यक्रम संचालन भएको स्थान	जम्मा सहभागीहरु	सहभागी संख्या				अन्य LGBTI
			महिला जनप्रतिनिधि	पुरुष जनप्रतिनिधि	महिला कर्मचारी	पुरुष कर्मचारी	
२०८१/०१/१०	गाउँ कार्यपालिका को कार्यालय	२३	२	६	७	८	०

लैससासको स्थानीय तहको हकमा सबल पक्षहरु तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु पनि बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्नुहोस ।

१. कार्यशालाका सवल पक्षहरु

- कार्यशाला धेरै अन्तरक्रियात्मक भयो
- सहभागीहरुले तालिममा सिकेका कुराहरु पालना गर्ने र आगामी दिनहरुमा लैससास रणनीति २०८१ कार्यन्वयन मा ल्याउने प्रतिबद्धता गरे ।

सहभागीताहरु बाट प्राप्त प्रतिक्रिया तथा सुझाव

- स्थानीय तह को व्यस्ततालाई मध्यनजर गरि तालिम संचालन गर्ने ।
- कार्यक्रम मा वडा सचिवहरु लाइ पनि अनिवार्य सहभागी गराउने

आगामी दिनमा यहि प्रकृतिको कार्यक्रम हरु संचालन गर्दा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

- कार्यक्रमको अवधि बढाउने
- कार्यालयको व्यस्त समयमा यस्ता महत्वपुर्ण कार्यक्रम नराख्ने

अनुसूची ३

लैंगिक समानत तथा सामाजिक समावेशीकरण को बारेमा बिषयगत छलफल

कार्यक्रम पछिको सामुहिक तस्बिर

अनुसूची ४

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

कोशी प्रदेश , कलवलगुरी ,झापा

सहभागिहरुको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: संथानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारहरुसंग लैससास रणानीति निर्माण सम्वन्धि छलफल तथा सहजीकरण कार्यक्रम

स्थान: .सभापोखरी.... गाँउपालिका/नगरपालिका, ...

		अनिवार्य भर्नु पर्ने						अनिवार्य भर्नु पर्ने		उपस्थिति	
सि. नं.	सहभागीको नाम	जातजाती	लिङ्ग	उमेर	पद	कार्यालय	स्थायी ठेगाना	ईमेल	मो. फोन नं	२०८१....।...	२०८१....।...
१	श्री शुसीला राई										
२	श्री टंक विश्वकर्मा				कार्या. सदस्य	सभापोखरी	सभापोखरी १		९८४४७३२ ६४९९		
३	श्री पृथ्वी नारायण राई				गा. पा. अ.	सभापोखरी	.		९८६२०३५ ८४२		
४	श्री पुस्कर गौतम										
५	श्री दिपा सापकोटा				प्रशासन अधिकृत	सभापोखरी गाँउपालिका	खोटेहाङ-९ खोटाङ	dipasapkota2055@gmail.com	9862007982		
६	श्री हरिकिरण वस्नेत										

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

कोशी प्रदेश , कलवलगुरी ,झापा

सहभागिहरुको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: संथानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारहरुसंग लैससास रणानीति निर्माण सम्वन्धि छलफल तथा सहजीकरण कार्यक्रम

स्थान: .सभापोखरी.... गाँउपालिका/नगरपालिका, ...

		अनिवार्य भर्नु पर्ने						अनिवार्य भर्नु पर्ने		उपस्थिति	
सि. नं.	सहभागीको नाम	जातजाती	लिङ्ग	उमेर	पद	कार्यालय	स्थायी ठेगाना	ईमेल	मो. फोन नं	२०८१....।...	२०८१....।...
१	श्री शुसीला राई										
२	श्री टंक विश्वकर्मा				कार्या. सदस्य	सभापोखरी	सभापोखरी १		९८४४७३२ ६४९९		
३	श्री पृथ्वी नारायण राई				गा. पा. अ.	सभापोखरी	.		९८६२०३५ ८४२		
४	श्री पुस्कर गौतम										
५	श्री दिपा सापकोटा				प्रशासन अधिकृत	सभापोखरी गाँउपालिका	खोटेहाङ-९ खोटाङ	dipasapkota2055@gmail.com	9862007982		
६	श्री हरिकिरण वस्नेत										

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

कोशी प्रदेश , कलवलगुरी ,झापा

सहभागिहरुको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: संथानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारहरुसंग लैससास रणानीति निर्माण सम्बन्धि छलफल तथा सहजीकरण कार्यक्रम

स्थान: सभापोखरी............ गाँउपालिका/नगरपालिका, संखुवासभा

		अनिवार्य भर्नु पर्ने						अनिवार्य भर्नु पर्ने		उपस्थिति	
सि. नं.	सहभागीको नाम	जातजाती	धर्म	उमेर	पद	कार्यालय	स्थायी ठेगाना	ईमेल	मो. फोन नं	२०८१....l...	२०८१....l...
१	श्री मिम बहादुर लिम्बु	[illegible]	[illegible]	[illegible]	अध्यक्ष	सभापोखरी गाउँपालिका	सभापोखरी वडा १ [illegible]	[illegible]1230@gmail.com	[illegible]		
२	श्री लक्ष्मि चापागाई				उपाध्यक्ष	गाउँपालिका	सभापोखरी -१	laxmichapagain6800@gmail.com	9852099889		
३	श्री कुकु प्रसाद आचार्य	[illegible]	[illegible]	[illegible]	प्र.प्र.अ.	सभापोखरी गाउँपालिका	[illegible]-१३	[illegible]@gmail.com	9841903181		
४	श्री इश्वर फुलामी मगर										
५	श्री राजकुमार राई					सभापोखरी [illegible]	२ नं. वडा [illegible]		9852051603	२०८१/०१/१०८	
६	श्री दिल बहादुर तामाङ				वडा अध्यक्ष	सभापोखरी गा.पा. वडा नं ३	सभापोखरी -३ फुकाम	dilbdrtamang26@gmail.com	[illegible]		

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

कोशी प्रदेश , कलवलगुरी ,झापा

सहभागिहरुको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: संथानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारहरुसंग लैससास रणानीति निर्माण सम्बन्धि छलफल तथा सहजीकरण कार्यक्रम

स्थान: सभापोखरी..... गाँउपालिका/नगरपालिका, ...

		अनिवार्य भर्नु पर्ने						अनिवार्य भर्नु पर्ने		उपस्थिति	
सि. नं.	सहभागीको नाम	जातजाती	धर्म	उमेर	पद	कार्यालय	स्थायी ठेगाना	ईमेल	मो. फोन नं	२०८१....l...	२०८१....l...
१	श्री शुकराज लिम्बु				वडा अध्यक्ष ४ नं. वडा अध्यक्ष	४ नं. वडा कार्यालय	सभापोखरी ४	sukarajlimbu1920@gmail.com	[illegible]		
२	श्री मनिष हाङगाम लिम्बु										
३	श्री जीतबहादुर वनेमफागो				वडा अध्यक्ष ६ नं. वडा	६ नं. वडा कार्यालय	सभापोखरी ६				
४	श्री जमुना राई				का.पा. सदस्य	सभापोखरी गा.पा.					
५	श्री कविता लिम्बु										काविता
६	श्री जेल कुमारी वि.क.										जेनकुमारी

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

कोशी प्रदेश , कलवलगुरी ,झापा

सहभागिहरुको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: संथानीय तहका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारहरुसंग लैससास रणानीति निर्माण सम्बन्धि छलफल तथा सहजीकरण कार्यक्रम

स्थान: सत्रापोखरी **गाँउपालिका/नगरपालिका, ...**

		अनिवार्य भर्नु पर्ने						अनिवार्य भर्नु पर्ने		उपस्थिति	
सि. नं.	सहभागीको नाम	जातजाती	लिंग	उमेर	पद	कार्यालय	स्थायी ठेगाना	ईमेल	मो. फोन नं	२०८१....।...	२०८१....।...
१	श्री मनी कुमार राई										[signature]
२	श्री विजय सिंह	[illegible]	[illegible]	४४	कृषि शाखा प्रमुख	सत्रापोखरी गा.पा.	सप्तरी	vijayyysinghhh@gmail.com	९८४३९४४२६७		[signature]
३	श्री दिनिशा चौलागाई	[illegible]	[illegible]	[illegible]	स.प्र.नि.नि	सत्रापोखरी गा.पा.		dinishaachaulagai@gmail.com	984235445 8		[signature]
४	श्री जेसीका तामाङ	तामाङ	[illegible]	[illegible]	का.स.	सत्रापोखरी गा.पा.	सत्रापोखरी ३				
५											
६											

DATE:

आज मिति साल वैशाख महिनाको १० गते यस सभापोखरी गाउँपालिका अध्यक्ष मिम बहादुर लिम्बुको अध्यक्षतामा प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, प्रदेश तथा स्थानीय सहयोग कार्यक्रम कोशी प्रदेशबाट लैंगीक समानता, सामाजीक समावेशीकरण रणनीतीक योजनाका लागी सहजकर्ताको रुपमा उदय बाहट प्रमुखको सहजकर्ताको रुपमा तपशिलको उपस्थितीमा कार्यक्रम अगाडी बढाइयो ।

तपसिल

१.	गाउँपालिका अध्यक्ष	श्री मिम बहादुर लिम्बु	
२.	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	श्री लक्ष्मि चापागाई	
३.	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	श्री बुद्ध प्रसाद आचार्य	
४.	वडा अध्यक्ष वडा नं. १	श्री इश्वर पुलामी मगर	
५.	,, २	श्री राज कुमार राई	
६.	,, ३	श्री तिल बहादुर तामाङ	
७.	,, ४	श्री शुकराज लिम्बु	
८.	,, ५	श्री मनिप हाङमम लिम्बु	
९.	,, ६	श्री जीतेन्द्र बेनेम फागो	
१०.	का.पा. सदस्य	श्री जमुना राई	
११.	का.पा. सदस्य	श्री कविता लिम्बु	कविता
१२.	का.पा. सदस्य	श्री बेलकुमारी वि.क.	बेलकुमारी
१३.	का.पा. सदस्य	श्री सुशीला राई	
१४.	का.पा. सदस्य	श्री टंक विश्वकर्मा	
१५.	का.पा. सदस्य	श्री पृथ्वी नारायण राई	
१६.	शिक्षा शाखा प्रमुख	श्री पुस्कर गौतम	
१७.	आर्थीक प्रशासन शाखा प्रमुख	श्री हरीकिरण बस्नेत	
१८.	प्रशासन शाखा प्रमुख	श्री दिपा सापकोटा	
१९.	ओ.ले.प.	श्री विकाराम महराई	
२०.	ना.स.प्र.	श्री सपना बस्नेत	
२१.	फिल्ड सहायक	श्री मनकुमारी राई	

DATE:

२२. स.म.वि.नि श्री त्रिनिशा चौलागाई
२३. बाह्रविसे प्रहरी चौकी इन्चार्ज श्री हरीकुमार भण्डारी
२४. खेती बाह्रकोटी
२५. मनि कुमार राई का.वा. वडाअध्यक्ष ५नं. वडा
२६. विजय सिंह कृषि प्रा.स.
२७ हिमाल वली पशु सेवा प्राविधिक

प्रस्तावहरु
१. समिति गठन गर्ने सम्बन्धमा ।
२. लैसशास सम्बन्धि रणनितिमा छलफल गर्ने सम्बन्धमा ।
३. लैससासको समस्या पहिचान गर्ने सम्बन्धमा ।
४. लैससासको रणनीती योजनाको खाका तयार गर्ने सम्बन्धमा ।
५. वडास्तरमा लैससास उपसमिति गठन गर्ने ।
निर्णयहरु
प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल गर्दा गाउँपालीकास्तरमा लैससास समन्वय समितिमा तपसिल बमोजिम सदस्य रहने गरी समिति गठन गरीयो ।
तपसिल:
१. गाउँपालीका अध्यक्ष श्री भिम बहादुर लिम्बु - संयोजक
२. गाउँपालीका उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी चापागाई - सदस्य
३. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री बुद्ध प्रसाद आचार्य - सदस्य
४. सामाजीक विकास समिति संयोजक श्री जितेन्द्र बेम्म फागो - सदस्य
५. कार्यपालिका सदस्य महीला श्री शुशीला राई - सदस्य

सभापोखरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
(सामान्य प्रशासन)
बाह्रबिसे, संखुवासभा
कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं.:०८०/८१
च.नं.: १९२५

मिति: २०८१/०१/१०

विषय: जानकारी गराईएको सम्बन्धमा।

श्री प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान,
कलवलगुरी, झापा।

प्रस्तुत विषयमा ब्राईट फ्युचर ईन्टरनेशनल प्रा.ली. काठमाडौको पत्रानुसार यस पालिकाको लैससास रणनीति निर्माण कार्यका लागि २०८१।०१।१० गते कार्यपालिका पदाधिकारीहरु कर्मचारी लगायत स्थानीय सरोकारवालाहरुको बैठक बसी तपसिल अनुसार निर्णय गरियो

तपसिल

१. सहजकर्ताबाट लैससास रणनीति निर्माणको बारेमा जानकारी।
२. गाउँपालिका भित्रका लैससासको बारेमा छलफल।
३. गाउँपालिका स्तरीय लैससास समन्वय समिति गठन।
४. वडा स्तरीय समिति एक महिना भित्र गठन गर्ने ।

२०८१/०१/१०
....
बुकु प्रसाद आचार्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

"व्यावसायिक र सिर्जनशिल प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन"
savapokhariamun.gov.np savapokharimun@gmail.com/ito.sabhapokharimun@gmail.com

DATE:

आज मिति २०८१ साल जेठ २० गते आइतबार का दिन सम्मापोखरी गाउँपालिका अध्यक्ष भिमबहादुर लिम्बु अध्यक्षतामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनिति सम्बन्धि छलफल को लागि बैठक मा तपसिल उपस्थीति भयो ।

तपसिल

(१) गाउँपालिका अध्यक्ष - भिमबहादुर लिम्बु - संयोजक
(२) ,, उपाध्यक्ष - लक्ष्मी चापागाईं - सदस्य
(३) प्रमुख प्रसासकिय अधिकृत श्री कृष्ण प्रसाद आचार्य ,,
(४) सामाजिक विकास समिति संयोजक जितेन्द्र बतेम ,,
(५) कार्यपालिका सदस्य महिला - सुसिला राई फगामी ,,
(६) कार्यपालिका सदस्य - टंक विश्वकर्मा - सदस्य -
(७) जनजाति महासंघ - पृथीमान तामाङ ,, -
(८) महिला बालबालिका शाखा -
(९) अपाङ्गता को पालिका अध्यक्ष .OPD कर्णमाया राई -

अन्य उपस्थिति

१) दिल बहादुर तमाङ वडा नं. ३ वडाध्यक्ष
२) राजकुमार राई वडाध्यक्ष (२ नं.)
३) बेलकुमारी ~~कार्य~~ कार्यपालिका सदस्य बेलकुमारी
४) कविता लिम्बु ,, कविता
५) मनिष लिम्बु वडाध्यक्ष (नं. ५)
६) जमुना राई कार्यपालिका सदस्य
७) पृथ्वी राई ,,
८) कुसिला राई ,,

DATE:

प्रस्ताव १. : रणनिति बोका छलफल सम्बन्धमा

प्रस्ताव २. : मस्यौदा गाउँसभामा पेश गर्ने सम्बन्धमा ।

निर्णय नं. १ प्रस्ताव नं. १ मा छलफल गर्दा प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान कलवल गर्ने तथा स्थानिय शासन सहयोग कार्यक्रम कोशि प्रदेश बाट लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनिति योजना निर्माण गर्ने जिम्मेवारी पायको bright future international Joint venture kathmandu बाट तयार पारियको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनिति योजना २०८१ को मस्यौदामा ~~गरियो~~ । अवश्यत छलफल गरियो ।

निर्णय नं. २. : मस्यौदा माथि छलफल गरी लैङ्गिक समानता सामाजिक समावेशिकरण रणनिति योजना २०८१ को मस्यौदा लाई गाउँसभाबाट स्वीकृतिका लागी गाउँसभामा पेश गर्ने निर्णय सर्वसम्मतले पारित गरियो ।

कविता

नेत्रकुमारी

सभापोखरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बाहबिसे संखुवासभा

☎ ०२९ –४१३०९०
savapokharimun@gmail.com

प.सं. ०८०/०८१
च.नं. ३१३१

कोशी प्रदेश, नेपाल

सभापोखरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय बाहबिसे, संखुवासभा कोशी प्रदेश, नेपाल २०७३

मितिः २०८१।०३।२१

श्री प्रदेश अनुसंधान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
कलवलगुरी झापा।

विषयः सभापोखरी गाउँपालिका संखुवासभाको लै स सा स मूल प्रबाहीकरण रणनिनति तर्जुमा सम्बन्धमा।

तहाँ प्रतिष्ठानको कार्यालय र Bright Future International Udaya JV बीच भएको ख़रिद सम्झौता अनुसार सभापोखरी गाउँपालिका संखुवासभाको लै. स. सा. स. मूल प्रबाहीकरण रणनिनतिक योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा यस गाउँपालिकामा आई बिभिन्न चरणमा अभिमुखिकरण मस्यौदा लेखन सुझाब संकलन गरी E-mail मार्फत प्रतिवेदन मस्यौदा प्राप्त भएको ब्यहोरा जानकारीको लागि अनुरोध छ।

२०८१।३।२१

बुकु प्रसाद आचार्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत